

שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש קצט

שאינם פושעים בשמירתם. אך לנו אסור להתייאש גם כשמשיבים פנינו ריקם, כי אנו את שלנו עשינו ועושים, וכסיפור הידוע בענין העסקנות למען הכלל שרק בפעולות לבד למען הכלל כבר משתלם.

רק לפעול לבד למען הכלל כבר משתלם

בנושא של עסקנות למען הכלל יש אימרה מאוד אופיינית שנאמר בהמשך מהגאון רבי שמעון סופר זצ"ל מקראקא שאמר פעם אחת לעסקן ציבורי, שהרגיש את עצמו נפול ומיואש בעת שלא יכל לפעול בענין אחד ושתדלנותו לא הועילה.

העסקן הלך מביתו בליל הפסח באמצע עריכת הסדר כדי להשתדל עבור ענין נחוץ מאד וכשפעולותו לא הניבה פירות, היתה לו עגמת נפש מדוע ועל מה הפריע עצמו בחינם מעריכת הסדר.

הראה לו רבי שמעון את המאמר חז"ל (בירושלמי). שמספר לנו מעשה בר' אבהו שהיה מסתלק מן העולם וראה כל הטוב שמתוקן לו לעולם הבא, התחיל להיות שמח ואמר: "**כל אלו לאבהו - ואני אמרתי: לריק יגעתי**"...

רבי אבהו - הסביר ר' שמעון לאותו אברך העסקן - מצאנו הרבה פעמים בש"ס, שהיה עסקן גדול למען הכלל, תמיד הלך בשתדלנות אצל המלכות היה משתדל עבור עם ישראל והיהודים, כמובן שכך הוא מדרך השתדלנים שהרבה פעמים קורה שלמרות כל היגיעות והשתדלנות אין מועילים לפעול כלום.

ואז היה לרבי אבהו עגמת נפש מחמת זה והרגיש עצמו מיואש, ולא האמין כלל שמתוקן עבורו משהוא לעולם הבא. לכן היה כל כך שמח בשעת פטירתו כשראה כל הטוב שמתוקן לו לעולם הבא ואמר: כל אלו הם בשביל אבהו, ואני

כבר חשבתי אחרת שכל יגיעתי הוא לחינם ולריק. מכאן אנו רואים מוסר השכל שרק לפעול לבד למען הכלל כבר משתלם.

אתה אחראי על כל אחד ואחד מישראל שפנה עורף לה' לתורתו הקדושה ולעמו

למותר לבאר דבר שגם תינוקות של בית רבן יודעין אותו שהקשה שבכולן תוכחה ועל זה נאמר אוי לי אם אומר פן יהפך לי אוהב לאויב, ואוי לי אם לא אומר שעל ידי זה יחשב לי לעוון כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת נד.). כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה נתפס על אותו עוון.

הגע עצמך אם יגיע לאזניך שעל ידך נשתמדו ויצאו מן הדת חמשה מישראל בודאי לא תמצא מנוח לכף רגלך על העוול הנורא הזה, ומאין אתה יודע שנקי אתה מזה.

הלא לדאבונינו לצערינו לחרפתינו ולבשתינו הרי כבר התנתקו מעם ישראל מליוני יהודים מאחיד היקרים והתבוללו בעמים זרים ואחרי בת אל נכר הלכו, ועדיין הסכנה מרחפת מדי יום ויום ורגע ורגע והמציאות המרה טופחת על פניך, ואתה בוודאי שמעת מזה ויודע על כך, ואתה שלא לקחת חלק בהצלתם ועמדת מנגד באפס מעשה אחרי שהיה בכותך לעשות, בזמן הנכון ולא עשית, חלקך גדול בזה ומה יהיה מהיום, מהרגע הזה ולהלאה? האם עוד לא הגיעה השעה לחרף את נפשך ולעמוד כחומת ברזל מול גזירת השמד המרחפת על 7 מיליון יהודים בארצות הברית הנתונים בסכנה רחמנא ליצלן, האם נתת דעתך על כך שאתה שותף לכל הקורה אותם, אם כן למה לא תטה שכס לפעל בגוף נפש וממון כדי להציל לכל הפחות מהיום ולהבא את הניתן להציל! הבה ולא נשאיר ענין זה בסימן שאלה.

שַׁעַר הַתּוֹכַחָה

שכר המוכיח הוא כל כך רב שגם אם תשעים ותשע אחוז לא יקבלו דבריו ורק אחוז אחד יקבלו כדאי להחזיק בתוכחתו "הוכח תוכיח את עמיתך וגו' (ויקרא י"ט, יז).

ודאי שלא ינעם לאדם להיות מוכיח ומטיף מוסר בשעה שהוא רואה שכל פעולתו אין בה מועיל וכי השחית דבריו על אזנים ערלות. ברם, חייב אדם כזה ללמוד ממעשיה של מוכרת-התפוחים בשוק. כל היום היא עומדת על רגליה ליד סלי התפוחים ומכריזה בקולי קולות:

- תפוחים בזול! תפוחים קנו בזול! עבר אחד וראה אותה עומדת כך ופיה אינה פוסק מלצעוק ומלהכריז על סחורתה, ברם במשך כל אותו זמן שהתבונן בה לא סר אליה איש ולא מכרה אפילו תפוח אחד. אף-על-פי-כן המשיכה והכריזה: - תפוחים! תפוחים בזול!

פנה אליה אותו אדם ואמר: הגידי נא לי דודתי, הנה עומד אני כאן שעה ארוכה ושומע כיצד את מרעישה את השוק בקולך וכיצד את מכריזה על סחורתך בכל כוחך, ברם לא ראיתי עד כה איש פונה אליך וקונה ממך אפילו בפרוטה אחת; מה תועלת יש איפוא בצעקותיך - כלום אינך מכלה כוחך לריק?

צחקה האשה ואמרה: - וכי ממה אני מתפרנסת אם לא מתפוחים אלה? כל ערב אני חוזרת ובאה הביתה, מונה את כסף הפדיון ומוצאת שנשארו לי פרוטות מעטות כריוח ממכירת התפוחים במשך היום, המספיקות לי לפת לחם ולתבשיל כלשהו. מבין מאה אנשים

רב שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש

החולפים ועוברים על פני שלי התפוחים שלי יש ויסור אחד ויקנה. לפעמים אף קרה שיסור אחד מעשרה ויקנה ממני - הכל כפי שיקרה המקרה באותו יום. ברם אם אפסיק להכריז על סחורתי מי ידע עלי ועל התפוחים שבסלי ומאין תימצא פרנסתי?

ודומה לכך ענין התוכחה. המוכיח המטיף מוסר, מצוה גדולה הוא מקיים ושכר רב מובטח לו על כך. אפשר ואפשר שתשעים ותשעה אנשים לא ישימו לבם לו ולתוכחתו, לא ישמעו אליו ואולי אף ילעיגו עליו. ברם אם יעלה בידו להחזיר למוטב אפילו אחד בלבד - והיה זה שכרו הגדול.

אבל אם אדם מתבייש או מתעצל להכריז על סחורתו בקולי קולות, הרי ודאי שאיש לא ידע עליו. ופרנסתו מאין תבוא..

(משלי ה"חפץ חיים")

שכר המוכיח הוא כל כך גדול שגם אם יתקשה שלא יקבלו דבריו לא יתייאש ולא יתרפה מלהוכיחו

כל אלה הבאים לקיים מצוות "הוכח תוכיח", הבאים למנוע את חבריהם מלעבור על מצוות התורה - אל נא תרפינה ידיהם ואל נא ייעצבו אל לבם, אם יראו שאין הדבר עולה בידם על נקלה, שאין שומעים להם. ודאי, אין מלאכה זו קלה כלל וכלל. וכי לא יהיו כאותו חנווני הרוצה למכור הרבה סחורה - ובשעה שנכנס לחנותו לקוח קשה, כלום יעלה על דעת החנווני לכעוס על הלקוח על שום שהוא ברוך או סרבן או מרבה לעמוד על המקח? כלום יעלה על דעתו לסרב למכור לו? וכי ראיתם מימיכם חנווני שיתלה שלט על דלת חנותו בזו הלשון: "כאן מוכרים רק ללקוחות טובים. לקונים קשים אין מוכרים?" ודאי שאין חנווני כזה.

מוכר חייב להיות סבלן מטבעו וותרן על מידותיו. חייב הוא לדעת לדבר על לבו של קונה ולשדלו בדברים רכים, שאם לא כן לא יוכל להרוויח את לחמו.

אדם שרוצה לשדל את חברו שיעשה דבר מצווה דומה לחנווני שרוצה למכור סחורתו, שהרי אף הוא יקבל שכר, כי גדול שכרם של המסייעים ידי עושי מצווה - אם יש כאלו המקבלים מהם מיד, כאותם לקוחות הנכנסים לחנות וקונים בלא עמידה על המקח - מוטב. ברם אם יש כאלה שאינם מקבלים מהם, כאותם לקוחות טרדנים וסרבנים, שאין הסחורה נאה בעיניהם והם עומדים הרבה על המקח - ידעו זאת המוכחים ויבינו, כי יש להשתדל למכור גם להם ואף שכרם מזומן להם, כי בסופו של דבר גם אלו יקנו דבר-מה בחנותם.

הסגולה הכי הגדולה לאריכות ימיו של אדם הוא ההתעסקות בצרכי ציבור וזיכוי הרבים

הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע כשארגן את החברה "מחזיקי הדת" הי' נחוץ שארגון זו יתעטר בעטרת תפארת של ראש ומנהיג מפורסם וכו', ונתן עיניו בהגאון הקדוש ר' שמעון סופר זי"ע.

על מידתו הערכתו של מרן לרבי שמעון תעיד עובדת מינויו על ידי מרן לראש "מחזיקי הדת". מכיון שמינוי זה עמד בניגוד לרצונו של רבי שמעון להישאר מוצנע ומוסתר מעין רואים, מצא את העוז לסרב בראשונה לקבל את המינוי, בנמקו בענוות חן כי הוא אינו ראוי לאותה אצטלא.

התחנן על נפשו לא להטיל עליו המשרה, שתבטלו מהרבצת תורה. אולם חזקה עליו פקודת מרן, דברי מרן היו לרבי שמעון כדברי האורים והוא הרכין ראשו וקיבל את הגזירה באהבה. מרן אמר לו אז: מקובלני, שכל אדם מוטל

עליו סכום מצוות לעשותן בעולם הזה, ולאחר שמקיימן מסתלק הוא מן העולם - אלא שחבל הוא שאנשים כאלה יסתלקו מהר מן העולם, ולכך יש עצה, כפי שמצינו בפסוק: "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב" (משלי, כב, כט). אם ראית איש מהיר במלאכתו שגמר את תפקידו ועליו להסתלק מן העולם, יש עצה להטיל עליו את המשימה של "לפני מלכים יתיצב", כדי שימשיך לפעול. גם עתה נחוץ לנו איש אשר לפני מלכים יתיצב ויעסוק בצורכי הציבור. לכן עצתי נתונה לך בזה לקבל עליך את הנהלת "מחזיקי הדת". משגבר עליו לחצו של מרן ביטל רבי שמעון את רצונו והסכים להצעתו של מרן.

(אדמור"י בעלז חלק ב')

מעלת העוסקים בצרכי צבור הגם שלא הועילו ביגיעתם כלום, לא ביטלו זמנם לריק רק ממלאים להם שכרם מן השמים, כאילו עסקו בתורה ומעשים טובים

ובאמת עיקר כוונת ההספד שיקנאו החיים בהם ויאמרו ראו כמה יקר הגיע לאיש אשר עסק בעבודת ה' ולמה נחדל אנחנו לעשות כמוהם ובפרט העוסקים בצרכי ציבור כמו שהיה באנשים הנ"ל כמה שעסקו בצרכי ציבור וביטלו לפעמים על ידי כן עונת התורה.

ואמרו במדרש לרבי אבהו הראו שכרו י"ג נהרי אפרסמון ואמר אלו למאן, אמר ליה לאבהו אמר ואני אמרתי לריק יגעתני וכו'. וצריך ביאור איך חס ושלוש יכפור רבי אבהו בשכר תורה ומצות. ופשוטן של דברים כמו שכתבתי כי ידוע ר' אבהו היה קרוב לבי קיסר ושכיח שם כמבואר בגמ' כד הוי רבי אבהו אתי לבי קיסר וכו', ואם כן מארץ ישראל מושב ר' אבהו לרומי מושב קיסר דרך רב, וצריך הרבה זמן בהליכה וחזרה וגם שם לבוא אל הקיסר ולהשתדל כי לא בחנם הלך שם צריך גם כן זמן רב כנודע למבקרי פתחי שרים ומכל שכן

שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש רה

מלכים גדולים כמו קיסר רומי בימים ההם, ואם כן ביטל על ידי כן זמן רב מהתורה והיה פרוש מבית המדרש דיבוק חברים וכדומה.

אך אמרו במשנה והעוסקים בצרכי ציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם, והיינו שלא יצטערו כי על ידי עסיקת צרכי ציבור נתמעט הלמוד ומעשים טובים ואמר לא אל תיראו כי מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם מעשים טובים ותורה בשלימות, וזהו ענין רבי אבהו שפחד שמה שיגע בצרכי צבור והלך לבי קיסר וכדומה הכל לריק כי מיעט על ידי כן תורה ועבודת ה' וזהו אמרו לריק יגעת, אבל הראו לו משמים כי הקדוש ברוך הוא קבע לו שכר מכל מקום ושכרו הרבה מאוד.

(ספר הקדוש יערות דבש)

**מי שמזכה את הרבים השם יתברך שומר עליו ועל זרעו
בהשגחה מיוחדת שיהיו לברכה בתורה ויראת שמים,
וזהו פשט הכתוב כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה**

בספר דברי אברהם מסופר שבא פעם א' לבית רבו מרן החת"ס זצ"ל והתמרמר לפניו רבו, שעל ידי שהוא טרוד בקהלה גדולה, וגם בלימוד הישיבה, ולהשיב לשואל דבר, על ידי זה אין לו פנאי להשגיח על בניו ויוצאי חלציו, ולתהות על קנקנס במה שלומדים. והשיב לו, הלא דוד המלך עליו השלום אמר **"כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה"**, ואפשר לפרש הכוונה שמלוה ונותן אתכל היום שלו, דהיינו העת והזמן שלו לאחרים, ומשגיח עליהם, וזרעו מה תהא עליהם, על זה אמרו זרעו לברכה, ובזכות זה אף שהוא אין לו פנאי ועת להשגיח עליהם, השם יתברך ישגיח עליהם שיהיו לברכה בתורה ויראת שמים, ונהנה רבו מאוד מדבריו, ואמר לו נחמתי בני נחמתני, ואחר כך בשבת קודש בסעודה שלישית

סיפר החתם סופר לתלמידיו הפירש הזה, והפליא אותו מאוד, והוסיף לפרש בזה הפסוק (משפטים) "לא תהי משכלה ועקרה בארצך את מספר ימך אמלא", כי בגמרא דרש לא תהי משכלה ועקרה שלא תהי עקר מן התלמידים, וכיון שיהי לך הרבה תלמידים ולא יהי לך פנאי להשגיח על בניך כי תתן את ימך רק להשגיח על אחרים, על זה אמר השם יתברך את מספר ימך מה שאתה נותן לאחרים אמלא, להשגיח על בניך ובני ביתך שיהיו לברכה, ודברי פרי חכם חן.
(מובא גם כן בספר טיול בפרדס, ובספר שיח שרפי קודש)

שַׁעַר הַשַּׁבָּת

גודל העונש של המחלל קדושת השבת מש"ס, ומדרשים, זוהר הקדוש, והפוסקים

א) על ידי חילול שבת נתפזרנו בגלות.

(תנא דבי אליהו רבא פרק כ"ז)

ב) מעשה באחד שרכב על סוס בשבת והביאוהו לבית דין וסקלוהו, לא מפני שראוי לכך אלא שהשעה צריכה לכך.

(יבמות דף צ', סנהדרין דף מ"ו)

ג) מתוך שלא מיחה ר' אלעזר בן עזריי על חילול שבת הנעשה על ידי בהמתו של שכנתו נקראה על שמו, והושחרו שיניו מפני התעניות.

(שבת נ"ד, ביצה כ"ג, וירושלמי שם)

ד) המחלל את השבת אין לו מחילה לעולם.

(מדרש תנאים דברים ה')

ה) המחלל את השבת כעושה כל רע.

(מדרש תנאים דברים ה')

שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש רז

ו) בעולם הזה אדם הולך ללקוט תאנים בשבת אין התאנה אומרת כלום, אבל לעתיד לבא אם אדם הולך ללקוט תאנה בשבת היא צווחת ואומרת שבת היום.

(מדרש שוחר טוב תהלים ע"ג)

ז) חד דוכתא אית בגיהנם לאלין דקא מחללי שבתא.

(זוהר הקדוש הקדמה י"ד)

ח) כל המחלל שבת בזדון אין לו הרמת ראש עד שיעשה תשובה.

(אותיות דר"ע, אותיות קטנות א')

ט) המחלל שבת אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא.

(אבות דרבי נתן פכ"ו)

מזוהר הקדוש

גודל העונש של המחלל קדושת השבת

א) אם אדם מבעיר אש בשבת, הקדוש ברוך הוא אומר אני כביתי האש שלא יתוקד ואתם מוקדים אותו אתם תתוקדין בגיהנם.

(תיקוני זוהר תיקון כ"ד, ס"ט:).

ב) אם מקיים מצות שבת הוא בצלמנו ואם לאו אין לו חלק בזרע ישראל.

(תיקוני זוהר תיקון מ"ז פ"ג:).

ג) אם אין ישראל שומרים השבת נאמר בהם "שלח תשלח" שני גירושין.

(תיקוני זוהר תיקון ר' כ"א:).

ד) כל אלו שמחללים שבתות ומועדים בפרהסיא ואינם חוששין לכבוד בוראם, כמו שלא שמרו את השבת בזה העולם, כך

רח שֵׁכֵר פֶּרֶשֶׁת מְצוּרָע - פֶּרֶק כ"ז וְעוֹנֵשׁ

אינם שומרים אותו בעולם ההוא, ואין להם מנוחה בגיהנם, רבי יהודה אומר שומרים אותו שם בעל כרחך.

(זוהר הקדוש חלק ב' ק"ג:).

ה) אלו הרשעים שלא שמרו את השבת לעולם אין אש הגיהנם שוכך מהם, וכל הרשעים שבגיהנם שואלין עליהם מה נשתנו אלו, מלאכי הדין משיבים להם אלו הם רשעים שכפרו בהקדוש ברוך הוא ועברו על התורה כולה בשביל שלא שמרו את השבת, והרשעים כולם יוצאים ממקומם לראות בהם, ומלאך אחד מכניס גופותיהם של אותם מחללי שבת לתוך הגיהנם לעיניהם של שאר הרשעים ורואים שתולעתם לא תמות ואשם לא תכבה, וכל הרשעים מסבבין אותו ומכריזין זה הוא פלוני הרשע שלא חשש לכבוד בוראו כפר בהקדוש ברוך הוא ובכל התורה, אוי לו, טוב היה לו שלא נברא, ושלא יבוא לדין זה ולבושה זאת.

(זוהר הקדוש חלק ב' קנ"א).

ו) כמו שאדם מקבל את הנפש רוח נשמה היתרים בע"ש בסבר פנים בעונג ובשמחה, כך מקבלים בעולם ההוא את הנפש רוח נשמה שלו כשיוצא מן העולם

(תיקוני זוהר תיקון ו' כ"ג:).

ז) השבת מכובד מכל שאר המועדים.

(זוהר הקדוש חלק ב' פ"ח).

ח) רוח שנקרא נגע ממונה על כל השולחנות שלא סדרו אותם בשבת בתענוגים כראוי.

(זוהר הקדוש חלק ב' רס"א:).

ט) מי שיש לו יכולת לעשות ענג שבת ואינו עושה נהפך לו ענג לנגע צרעת.

(תיקוני זוהר תיקון כ"א, נ"ח, וזוהר הקדוש חלק ג' רע"ג).

י) עמלק בא על ישראל על שלא שמרו את השבת

(זוהר חדש בשלח ל"ז:).

יא) הגורע עונג שבת כאילו גוזל את השכינה.

שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש רט

(תיקוני זוהר תיקון רא, נ"ט:).

יב) המוציא בשבת מרשות היחיד לרשות הרבים גרים לשכינתא למהוי תהו ובהו חשך ותהום.

(תיקוני זוהר תיקון ל' ע"ג:).

יג) מאן דמחלל שבת אינו משומר מהקדוש ברוך הוא.

(תיקוני זוהר בהקדמה י"ב)..

יד) המשקר בשבת כאילו משקר בכל התורה.

(זוהר הקדוש חלק ב' צ)..

טו) אלו שאין עושים תוספות לשבת ויום טוב אם הוא חכם חכמתו מסתלקת, ואם הוא עשיר עשרו מסתלק ממנו, והברכה נמנעת ממנו.

(תיקוני זוהר תיקון י"ט, ל"ח).

טז) המתענה בשבת ראוי לקללה ועונש, אלא כיון שיושב בתענית לתעניתו קורעין לו גזר דינו.

(זוהר הקדוש חלק ב' ר"ז).

יז) אוי לו לאדם שאינו משלים את הסעודות בשבת.

(זוהר הקדוש חלק ב' פ"ח:).

יח) כל האמונה בסעודת שבת מצויה.

(זוהר הקדוש חלק ג' רפ"ח:).

יט) הגורע מסעודת שבת עונשו גדול.

(זוהר הקדוש חלק ב' פ"ח).

כ) הגורע חד סעודה בשבת מיתחזי פגימותא לעילא ומראה עצמו דלאו מבני היכלא דמלכא הוא, דלאו מזרעתא קדישא הוא ניהבין עליה חומרא דתלת מלין דינא דגיהנם.

(זוהר הקדוש חלק ב' פ"ח:).

כא) כששלחנו לא נסדר בתענוגים כראוי דוחים אותו אל הסטרא אחרא.

(זוהר הקדוש חלק ב' רנ"ב).

רי שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש

כב) כיון שיוצאת השבת כחות הסטרא אחרא יוצאין בחפזון ומשוטטים בעולם ורוצים לשלוט על עם ישראל, ולכך תקנו שיר של פגעים, וכיון שהם רואים את ישראל בתפלה ואומרים שיר זה ומבדילין בתפלה ומבדילין על הכוס הם פורחים מהם והולכים אל המדבר.

(זוהר חלק א' י"ד:).

כג) כיון שיוצאת השבת כל כחות הסט"א משוטטים והולכים בעולם ואש הגיהנם מתחיל ללהט.

(זוהר הקדוש חלק א' מ"ח).

כד) בשעה שישראל אומרים ויהי נועם במוצאי שבת כל הרשעים שבגיהנם אומרים אשריכם ישראל.

(זוהר הקדוש חלק ב' רז:).

כה) שבת שמא דקודשא בריך הוא כמבואר בזוהר הקדוש (שמות פ"ח) ועל כן אסור להזכירו במקום שאסור לדבר דברי תורה, וידעתי ממדקדקים במעשיהם שזוהרו להזכיר שם שבת ללא צורך.

(בני יששכר מאמר א' אות א').

כו) בספר רוח חיים (להרמח"פ זצ"ל) סימן פ"ד דלפי מה שכתב הרב חסד לאברהם דלפי הזוהר הקדוש הנ"ל גם שבת אין לומר במקום מטונף, לפי זה צריך לומר שב"א במקום שב"ת, ואם ירצה השם מעתה אהיה נזהר גם בשם שבת לומר "שבא" בלי נדר, עד כאן לשונו.

(שדי חמד פאה"ש כללים מערכת א' סימן ק').

כז) על ג' עבירות נשים מתות בשעת לידתן וכו' ועל שאין זהירות בהדלקת הנר

(שבת ל"א:).

כח) השבת ועבודה זרה כל אחת משתיהן שקולה כנגד שאר כל מצות שבתורה, והשבת היא האות שבין הקדוש ברוך הוא ובינינו לעולם לפיכך כל העובר על שאר המצות הרי הוא בכלל

שכר פרשת מצורע - פרק כ"ז ועונש ריב

רשעי ישראל אבל המחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובד
עבודה זרה כנכרי לכל דבריהם.

(רמב"ם הלכות שבת פ"ז הט"ו).

מורא מקדש

- משנה ברורה סימן קכ"ד סעיף קטן כ"ז -

כתב באליהו רבא בשם הכל בו, אוי לאנשים
שמשיחים בעת התפלה, כי ראינו כמה בתי כנסת
נחרבו, בשביל עוון זה ויש למנות אנשים ידועים על
זה.

- ספר יש נוחלין -

בכל עבירות לא ראיתי כהנה לרוע.

מגן דוד - טורי זהב

ועוד כתוב באגור שם בבית יוסף נהי דכתב הרא"ש
דצריכין יי דצייתי, מכל מקום חזינן דנהגו עלמא לצרף אף
על פי שמשיחים שיחת חולין אף על גב דלבי מגמגם דשמא
כל הראוי לבילה וכו' עכ"ל. יש להפליג על זה, דהיאך מביא
ראיה מן השוטים האלו שעושים איסור בהפסקת שיחה
בטילה אשר גדול עונם מאד: ובאמת אני אומר שחלילה
להצטרף עם אנשים פושעים כאלה כשאינן מניין זולתם.

קדושת צית הכנסת

איתא בדרשות חתם סופר

(חלק ב' דף שע"ט ע"ד) וזה תוכן דבריו:

אם אנו נוהגים בהם [בבתי מדרשות] קודש אזי הם עתידים לקבוע בארץ ישראל (מגילה כ"ט). ויש להם גם עתה קדושת ארץ ישראל, והתפלות נשתלחות [משם] לשער השמים... אך **אם חס ושלום אנו נוהגים בהם בזיון ומדברים בהם דברים בטלים, התפילות הולכים אל החיצונים והרי הם כעובדי עבודה זרה.**

לפי דברי החתם סופר, בתי כנסיות ובתי מדרשות שלנו הם כבר עתה חלק מארץ ישראל, ויזכו גם להיקבע בארץ ישראל כחלק מבית המקדש השלישי בזמן הגאולה על ידי משיח צדקנו, שיבנה במהרה בימינו.

בעזרת השם יתברך

פרשת אחרי - פרק כ"ח

שַׁעַר הַגְּלוּלִים

בספר הגלגולים מובא המעשה ברבי יוסף די ליריינה שהתגלגל בכלב שחור משום שהשתמש בקבלה מעשית קטורת לעבודה זרה.

מעשה בתלמיד חכם אחד מהעיר צפת ר' יעקב אבולעפיא שמו, אשר רצה לנסוע לארץ מצרים לאסוף כסף מנדיבים למחיתו. לפני צאתו לדרך בא ר' יעקב אל האר"י הקדוש להתברך מברכתו, ולבקש ממנו כתב המלצה כדי שיקבלוהו בכבוד ויתנו לו בחפץ לב את מבוקשו. בהכנסו אל האר"י הקדוש, עוד לפני שפצה את פיו, פנה אליו האר"י הקדוש ואמר: "לך לשלום, כיון שנחוצה ואף הכרחית נסיעתך לשם". תמה ר' יעקב ושאל: "מהו ההכרח שלי לנסוע לשם הן אינני נוסע בשליחות של מצוה" על שאלה זו לא השיב האר"י הקדוש, הוא שוב ברך את ר' יעקב והוסיף: "כשתחזור משם תבין ותדע עד כמה חשובה היתה נסיעתך". לפני שיצא האיץ בו האר"י הקדוש כי ימהר ויחיש את נסיעתו. נתן לו את כתב ההמלצה אשר בקש וברכו לשלום.

רבי יעקב אבולעפיא הגיע בשלום למצרים. הראה ליהודי המקום את כתב ההמלצה שהביא עמו וזכה ליחס של כבוד והערכה. עשירי הקהילה נתנו לו נדבה בעין יפה ולאחר שהשלים את עניניו שם פעמיו לשוב לביתו. לפי עצת יהודי המקום לא חזר על גבי גמלים, אלא קנה חמור והצטרף אל שיירת רוכבי סוסים שעשו את דרכם לכוון ארץ ישראל.

לאחר מספר ימים של רכיבה במדבר. באחת משעות המנוחה שהקציבו הרוכבים לעצמם, נח ר' יעקב בצלו של אילן אחד בודד ושקע בתרדמה, בהקיצו משנתו נדהם ונחרד למצוא את עצמו בודד בלב המדבר השומם. בשנתו התירו חבריו לשיירה את החמור מהעץ שאליו קשרו, לקחוהו עמם והסתלקו.

פחד גדול נפל על ר' יעקב, מה יעשה במדבר ללא מאכל ומשקה, ומה יעשה בלילה החשוך כשהוא לבדו במקום בו אוו להן חיות טרף מקום משכן. הרהר בחרדה והחל לרוץ לאן שנשאוהו רגליו כשהוא קורא לעזרה בקול גדול. שעות ארוכות של ריצה וקריאה מיגעת עברו עליו עד שראה לשמחתו כי איננו לבד. מרחוק נראה לו אדם חורש את אדמתו. ברגשת הקלה מהר ר' יעקב אל המקום והתישב על אבן אחת לנוח ולהשיב את נפשו היגעה, והנה רואה הוא כיצד מכה החורש את השור הרתום למחרשה במכות אכזריות. עודנו מתפלא על האיש, שאינו חס על הבהמה העלובה, והנה התרחש פלא נוסף וגדול. האיש נהפך לנגד עיניו הנדהמות לשור. השור היה לאיש, ושוב נשנה המחזה, האיש הכה את השור מכות אכזריות. ר' יעקב קם ממקומו בבהלה והחל להתקרב אל מקום החזיון המופלא, באותו רגע קרה שוב הבלתי יאומן. האיש הפך לשור. השור - לאיש ולאחר שרתם האיש את השור למחרשה, החל להכותו מכות נמרצות. פעמים אחדות התחלפו השור והאיש ובכל פעם הכה האיש את השור. לבסוף היו שניהם לאנשים, הבחינו בר' יעקב ובאו אליו. "ברוך הבא", ברכו אותו שניהם בשמחה ושאלו: "האם מצפת בא כבודו" "כן" השיב ר' יעקב, כשהוא עדיין נדהם ונפחד מהמראה אשר ראה. השניים שמחו לקראתו עד מאוד ובחפזון שאלו: "האם נמצא אצלכם הרב האשכנזי, האר"י הקדוש" משהשיב להם כי אכן מתגורר האר"י בצפת, נפלו האנשים

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש רטו

לרגליו ופרצו בבכי מר. רק אז הבין ר' יעקב כי בצרה גדולה שרויים שני אנשים אלו, ואף הוא בכה יחד אתם מגודל הרחמים אשר חש כלפיהם. משהתאוששו מבכיים פנו אליו ואמרו: "זה עתה ראה כבודו את גודל הצער אשר אנו סובלים, לפיכך מפילים אנו תחינתנו לפניו, חוס ורחם עלינו, כי בני ישראל אנחנו, וכאשר תגיע לביתך, לך מיד אל האר"י הקדוש ובקש רחמים עלינו כי יתקן אותנו, כדי שלא נוסיף לסבול ולהתייסר כל כך. עד מתי נשאר עוד בצרה ובשביה!" סיימו השניים את דבריהם בבכי קורע לב. ר' יעקב הרגיע אותם במילים רכות והבטיח לעשות למענם כל אשר יצוה עליו האר"י הקדוש לעשות. לאחר שהשביעוהו לקיים הבטחתו, הביאו אותו שני האנשים כהרף עין אל השיירה אשר אתה יצא לדרך.

בהגיעו לצפת, מהר ר' יעקב אל האר"י הקדוש. וכמו שהיה לפני נסיעתו, עוד בטרם פצה פיו לומר את דבריו קדמו האר"י ואמר: "באת אלי בגלל השוורים אשר ראית בדרך. יודע אני מה ראית ומה בקשו ממך. עתה לך לביתך ומחר התיצב לפני ואומר לך מה לעשות".

למחרת, כשעמד ר' יעקב לפני האר"י, שמע מפיו הסבר לנסיעתו המופלאה. "דע לך" אמר האר"י - כי אתה משורש נשמתם של האנשים אשר ראית". האר"י נקב בשמות האנשים ובשם מקום מגוריהם ומשנשאל על ידי ר' יעקב על מה ולמה סובלים הם כל כך, השיב: "אנשים אלו נענשים מכיון שעברו על הלאו של 'לא תקיפו פאת ראשיכם'". "מה ענין של פאות הראש לשוורים האם יש בעונש זה מידה כנגד מידה שאל ר' יעקב." האינך יודע" השיבו האר"י בשאלה. "דבר זה אינו כתוב בתורה, לא כתוב בגמרא ולא כתוב במדרש". ענה ר' יעקב. אז אמר לו האר"י הקדוש: "טועה אתה! מקרא מלא הוא בתורה. ראשי תיבות של 'פאת

רטז שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש

ראשיכם' הוא פר כלומר כל המקיף ראשו עונשו שיתגלגל בפר (שור)''.

אותן שתי נשמות עלובות זכו לתיקון. האר"י צוה על ר' יעקב להתענות ולכוון כוונות מסוימות ולהזכיר שמות אותם האנשים ושמות אבותיהם, הוא גם מסר לו את כל התיקונים עבורם, עד שהגיעו נשמותיהם למקומן.

(עמודי ארזים דף נ"ז)

שער השבת

**אחד שלא רצה לסגור המספרה בשבת
ונענש על ידי הגאון מברעזאן זצ"ל**

פעם אחת היה בעיר בערזאן חילול שבת גדול מאת המגלחים שהתחילו לגלח בפרהסיא בשבת, וספרו להגאון אב בית דין דשם [הוא הגאון המפורסם רבי שלום מרדכי הכהן זכרונו לברכה, המפורסם בחיבוריו שאלות ותשובות מהרש"ם ו' חלקים ועוד], ושלח לקרוא אותם ונתאספו כל המגלחים ואמרו כי מוכרחים לספר ולגלח בשבת כי זה עיקר פרנסתם, כי עיר ברעזאן מלאה מאדונים ושרים מהערכאות ומאנשי הצבא, ואם לא יגלחו בשבת גם בימי החול לא יבואו אליהם, ומה יעשו הלא היהודים מצער ומעוטים המה ומהיכן תהיה להם פרנסה, ובאם לאו יהיו מוכרחים לחזור על הפתחים, וטפלי תלוי לכל אחד.

והוא זכרונו לברכה דיבר עמהם רכות וקשות במעשיות ובמוסר עד שנתרכך לבם הקשה, והסכימו אם יעשו כולם אגודה אחת ויד אחת חק ולא יעבור שלא יגלח שום אחד מהם בשבת, ויחתמו על כתב בקנס אם יעבור מי ויגלח בשבת אפי' בצנעה אזי יסגרו כולם חנותם ולא יעשו עוד שום

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח **ועונש** **ריז**

מלאכה, ואם אחד או שנים לא יסכימו על זה אזי מוכרחים כולם לעשות מלאכתם בשבת, כי הלא אם לא יעשו המה יקח האחד או השנים כל פרנסותיהם.

והתחיל לדבר ולהוכיח את כל אחד ואחד עד שחתמו על הכתב שעשה ביניהם, ולא נשאר רק אחד קשה עורף אשר לא רצה לשמוע ולחתום, אף כי דיבר אליו דברים אשר לא היו ראוי לשמוע דברים היוצאים מן הלב ובכל זה לא נכנסו הדברים בלבו.

אחר כך איים עליו באזהרות ועונשין להמחללים שבת, ולא רצה לשמוע ופנה עורף ורצה לילך, ואמרו הנשארים שבעבור זה האחד מוכרחים כולם לחלל שבתות, על כן פנה עוד הפעם לאיש אחד הנזכר לעיל ואמר לו תדע שהיושב בשמים ישית עצה עבורך הרי אם חס ושלום תשבר ידך מה תעשה הלא תהיי מוכרח לסגר חנותך אף בחול, על כן שמע נא וחתום גם אתה על הכתב ולא תגרום שתחללו כולכם את השבת. והוא לא רצה לשמוע וביקש והפציר בשאר המגלחים, והמה באחת באמרם שאינם יכולים לראות איך האחד הנזכר לעיל יקח את כל מכיריהם שפרנסתם תלויה בהם כאשר אמרו בתחלה.

על כן הליבש קנאה ועוז ואמר שבוודאי מן השמים ירחמו כי האיש האחד יחטא ומחטיא את הרבים חטא הרבים יתלו בו. וכאשר הלכו כולם מבית של רבינו לא רחוק מביתו על המשעול מדריכה, נפל הבליעל הזה ושבר ידו ונפל פחד עליהם וחזרו כולם ואמרו נעשה ונשמע וחתמו כולם על הכתב, והבליעל הזה חלה את חליו ושבק חיים לכל חי, כן יאבדו וכו' והיי לנס ולקידוש השם.

עוד פעם אחת פתח איש אחד מ"הולכי קדימה" את חנותו בשבת וכאשר ספרו זאת לרבינו חרד לבבו ושלה את

ריח שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש

השמש שלו תיכף שיאמר לו בשמו שיסגור את החנות, ולא שמע פעם א' ושתיים ואמר אפי' אם יבא הרב בעצמו לא אשמע, וכאשר שמע זאת לבש את המעטפה והלך לאביו של הנזכר לעיל, אף כי גם אביו הי' מ"הולכי קדימה" ומה"משכילים", בכל זה לא הרהיב עוז בנפשו לחלל את השבת בפרהסיא, וכאשר דפק על פתחו ופתח הפתח, עמד אבי האיש הנזכר לעיל נגד המראה וסרק במסרק את שערו כי לא חשב בדעתו שבא יבא אליו הרב בשבת בבקר, וכאשר ראה אותו עמד נבהל ומשתומם ושאל מה זה רבינו ומה היום מיומים, והוצע לו תיכף כסא וביקש מאתו שישב מעט וישב וסיפר לו את כל הנעשה שבנו פתח חנותו היום, וכל זמן שאני בחיים בושה וכלימה הוא וכאב לב שיפתח מי שהוא חנות בשבת בעירי, על כן באתי אליכם שתראו שיסגור החנות ובוודאי ישמע לכם.

ואמר לו אני ממלא מבוקש רבינו ואראה לעשות כל מה שביכולתי בכדי שיסגור את החנות למען לא יגרום חס ושלום כחוט השערה עגמת נפש לרבינו. והלך תיכף לבנו הנזכר לעיל והפציר בו ומילא בקשתו, ואך התנה תנאי כפול כתנאי בני גד וראובן שרק בשבת זו סוגר את החנות ועל שבת הבאה לא יציית אותו, ולא ירהב לאמור לו עוד בדבר הזה כי לא ישמע לו ולא לשום אדם בעולם. ובא אביו הנזכר לעיל וסיפר לו את דברי בנו הנזכר לעיל וביקש שלא תהיה לו תרעומות עליו כי הלא ידעתם כי בזמנינו אלו בן מנוול אב, על כן אין שום עצה על זה רק אם מן השמים יעכבוהו אזי טוב כי גם רצונו בזה שלא יפתח החנות ויחלל שבת בפרהסיא, אך אין בכחי למחות בו, ונתן לו תשואת חן על טרחתו ואמר לולי שמרו ישראל שבת אחת וכו', ועל שבת הבאה עלינו לטובה נשען על אבינו שבשמים, ובטוח אני שלא יפתח עוד חנותו.

ולא עברו כל ימי השבוע וביום ערב שבת קודש סגרו חנותו

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח **ועונש** **ריט**

מטעם המלך מחמת שהתחילו הבעלי חוב שלו לתבעו והלך לאבדון כן יאבדו, ונעשה רעש גדול בהעיר ממעשה הלזה אז אמר כי לא בזכותו ומעשיו נעשה הדבר הלזה כי הלא בידי מעש אין, רק הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו תבע עלבונו.

כן נזכה שיתבע השם עלבוננו ויוציאינו מהגלות המר הזו ונעלה לציון ברנה ועיינו תחזנה בבנין ציון וירושלים במהרה בימינו אמן.

שַׁעַר הַתְּשׁוּבָה

מחלל שבת אחד נעשה בעל תשובה גמון

פעם בא לטיסא פירעד איש אחד לשכור "הגיט" מהאדון דשם עם הארענדא ועשו חוזה ביניהם, וכל אלו ששכרו עד אז "הגיט" היו להם הזיקות ממנו, וכן הי' גם אצלו שעל ידי שעבר על איזה תנאים מהנכתב בהחוזה, האדון הלשין עליו ונעשה משפט גדול מזה, ובכל המשפטים הקודמים זכה האדון ויצא הפסק דין שמחוייבים לשלם סכומים גדולים כי כל השופטים היו חברים להאדון, והאיש הנזכר לעיל לא ידע מה לעשות כי ירא מאוד שהאדון יזכה גם עכשיו.

וכיון שראו צרתו יעצו לו שילך להאב בית דין דשם (הוא הרב הצדיק מרן רביני משה נתן יונגרייז זכר צדיק לברכה, מחבר ספר תורת משה נתן) וישפוך לפניו שיחו ורק הוא יוכל להצילו מהצרה הלזו.

והלך לרבינו וסיפר לו כל הענין, ושאל לו רבינו אם הוא שומר שבת, השיב לא, אז אמר לו רבינו שאם יקבל עליו מה שיצוהו אז ינצל מהצרה הלזו, ואמר שיקבל על עצמו כל אשר יצוהו רבינו, אז אמר לו רבינו שיקבל עליו לשמור

רכ שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש

שבת כהלכתו ויכשיר כל כליו. והאיש הנזכר לעיל קבל עליו הכל בשמחה, ורבינו אמר לך לשלום והשם יתברך יצליח דרכך ונסע למקום המשפט.

ובאותו יום היה שם גם האדון שלו ופתאום מת במיתה משונה האדון הנזכר לעיל, ובא האיש בשמחה לרבינו לבשר לו הבשורה, ואמר לו רבינו שיסע תיכף לאשת האדון וישתוה עמה, וכן הי' והלך לאשת האדון והשתוה עמה על סך מועט והמשפט נתבטל, והאיש הנזכר לעיל היה אחר כך בעל תשובה גדול.

איש כפרי מחלל שבת שנעשה בעל תשובה על ידי הרב הקדוש שר שלום מבעלז זצ"ל

פעם אחת בא לפני הרב הקדוש רבי שלום מבעלזא זכר צדיק לברכה אחד בבקשה שיתפלל בעדו, וישאלהו הרב הקדוש על דרך התנהגותו בשבת בשדהו, ויודה לפני הרב הקדוש כי הנהו עושה שבתו חול, והתחיל להתנצל כי אי אפשר לשבות כדת מכל מלאכה בשדה.

והרב הקדוש הנזכר לעיל התחיל להוכיחו וידבר על לבו דברי מוסר ועצות לעשות את השבת כמצווה, ואחרי אריכות דבריו נענה לו הכפרי כי אמנם כן ישמע לקולו, אך זאת יבקש מאתו כי עד אחר ימות הקצירה והאסיפה מן השדה יסכים הוד קדושתו לבל יפריע ממלאכתו גם בשבת קודש.

ואמר לו הרב הקדוש הסכת ושמע את אשר אספר לך מעשה שהיה, בימי הקדמונים, אז בעת ממשלת הפריצים כידוע שלכל אחד מאדוני הכפרים היה לו יהודי מוזג הכפר, ואותו היהודי היה עבד נרצע לאדוניו, פעם אחת עשה אחד מהפריצים משתה גדול אשר לקחו בו חבל כל בעלי אחוזות הגדולים בגליל הזה, וכאשר התעלסו מאד החלו להתפאר כל

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש רכא

אחד ואחד בהיהודי שלו, כשמוע האדון בעל המשתה את דבריהם, התפאר גם הוא כי עבד נאמן כמו היהודי שלו - אין לאחד מהם כמותו, כי לא נמצא כמותו בכל הארץ.

ויאמרו לו כל המסובים כי בזאת יבחנו דבריו, אם יצוה על מוזגו היהודי להמיר דתו וישמע לו, אז יודו כולם כי כן הוא. וישלח לקרוא את היהודי מכפר שלו, ובבואו לפניו גזר עליו כי יחליף את דתו, ואם לא ישמע לו מרה תהיה אחריתו, ויאמר לו היהודי איזיל ואימלך בגו ביתאי, וישב אל ביתו ויספר לאשתו את אשר נגזר עליו מאדוניו, ואחרי שקלא וטריא שהיה ביניהם אמרה כי בל ימרה את פי אדוניו. וימהר היהודי לאדוניו בהסכמה כי יחליף את אמונתו, ויאמר לו האדון אם כן מעתה לא יקרא עוד שמך יעקב כי אם איוואן ושם אשתך... וילך לביתו.

חלפו ירחים אחדים, והנה שליח בא מאת האדון כי יבוא איוואן אליו, ויבוא ויאמר לו האדון דע כי מעתה עליך לשוב אל אמונתך ולא יקרא שמך עוד איוואן כי יעקב יהיה שמך כבראשונה, ויאמר לו כי כמאז כן עתה לא יעשה דבר מבלי עצת אשתו, וישב לביתו לשאול בעצת אשתו, ותאמר לו האשה הנה מה טוב ומה נעים כי נשאר באמונתינו אפס הנה הימים הללו הנם קרובים לחג הפסח וכידוע ההכנות לימי הפסח קשים מאד בעבודה רבה ובהוצאות גדולות, לכן עצתי כי תבקש עוד מהפריץ כי אמנם כן נשוב בשמחה לאמנתנו, אך יסכים להרחיב לנו זמן התייהדותינו עד אחר חג הפסח למען לא נצטרך להתיגע בהכנות ימי הפסח ולהוציא את ההוצאות הללו, ובכן בחפצנו להשאר עוד נכרים עד אחר חג הפסח.

הכפרי הבין את הנמשל, וקיבל על עצמו לשבות שבתו מכל מלאכה בשדה, ולשבות בשביעי בחריש ובקציר עולמים.

שֵׁעַר הַגְּאוּלָּה

**בַּעַת הַהִיא שָׁלַח בְּרֵאשִׁית בְּלֶאֱדָן בֶּן-בְּלֶאֱדָן מֶלֶךְ בְּבֵל סְפָרִים
וּמִנְחָה אֶל-חִזְקִיָּהוּ כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ
(מלכים ב' כ' י"ב - ועיין ברד"ק ורלב"ג)**

ובסנהדרין דף צ"ו עמוד א' וזה לשונו: נבוכדנאצר ספריה
דְּבִלְאָדָן הוּא, הֵיחָא שַׁעְתָּא לֹא הוּא הַתַּם, כִּי
אֲתָא אֲמַר לְהוּ הִיכִי כְּתַבִּיתוּ אֲמַרו לִיה הִכִּי כְּתַבִּינָן, אֲמַר לְהוּ
קִרִיתוּ לִיה אֱלֹהָא רַבָּא וְכַתְּבִיתוּ לִיה לְבַסוּף, אֲמַר אֱלֹא הִכִּי
כְּתוּבוּ, שְׁלַם לְאֱלֹהָא רַבָּא, שְׁלַם לְקִרְתָּא דִּירוּשְׁלַם, שְׁלַם
לְמַלְכָא חִזְקִיָּהוּ, אֲמַרִי לִיה קִרִינָא דִּאִיגְרַתָּא אִיהוּ לִיהוּ
פְּרוּוֹנְקָא, רַהֲט בְּתֵרִיָּה, כְּדֵרְהִיט אַרְבַּע פְּסִיעוֹת, אֲתָא גְּבַרִיָּאֵל
וְאוּקְמִיָּה, אֲמַר ר' יוֹחַנָן אֵילְמֵלָא (לֹא) בֹּא גְּבַרִיָּאֵל וְהַעֲמִידוּ לֹא
הִיָּה תִקְנָה לְשׁוֹנְאִיָּהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מֵאִי בְּלֶאֱדָן בֶּן-בְּלֶאֱדָן, אֲמַרִי
בְּלֶאֱדָן מַלְכָּא הוּא וְאִישְׁתַּנִּי אַפִּיָּה וְהוּא כִּי דַכְּלָבָא, הוּא יִתִּיב
בְּרִיָּה עַל מַלְכוּתָא, כִּי הוּא כְּתִיב הוּא כְּתִיב שְׁמִיָּה וְשְׁמִיָּה
דְּאַבוּהּ בְּלֶאֱדָן מַלְכָּא, הֵינּוּ דְכְּתִיב "בֶּן יִכְבַּד אֲב וְעַבַּד אֲדָנִיּוּ",
"בֶּן יִכְבַּד אֲבִי" הֵא דְאֲמַרְן, "וְעַבַּד אֲדָנִיּוּ" דְכְּתִיב וּבְחֻדְשׁ
הַחֲמִישִׁי בַעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַיָּא שְׁנַת תִּשְׁעָ עֶשְׂרֵה [שְׁנָה] לְמֶלֶךְ
נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בְּבֵל בֹּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבְחִים עֲמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ
בְּבֵל בִּירוּשְׁלַם וְיִשְׂרָף אֶת בֵּית ה' וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ, ע"כ. וּבְרַשׁ"י
שֶׁם ד"ה הוּא כְּתִיב שְׁמִיָּה וְשְׁמִיָּה דְאַבוּהּ: כְּדִי שִׁיתְכַּבַּד אֲבִיו
לְכַךְ נִקְרָא שֶׁם אֲבִיו עֲלִיו שְׁנִקְרָא מְרוּדָךְ בְּלֶאֱדָן דְאִי לֹא כְּתִיב
אַלֹּא מְרוּדָךְ בֶּן בְּלֶאֱדָן לֹא הוּי מִיִּתְקִרִי עֲלֵיהּ שְׁמִיָּה דְאַבוּהּ
דְּהִכִּי כְּתַבִּי כּוֹלְהוּ אִינְשֵׁי פְלוּנִי בֶּן פְלוּנִי לְהִכִּי כְּתִיב מְרוּדָךְ
בְּלֶאֱדָן, ע"כ. וּבְגִלְיוֹן הַשִּׁי"ס שֶׁם ד"ה קִרִינָא דִּאִיגְרַתָּא:

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש רכג

בתנחומא פרשת תשא איתא דמרודך בלאדן בעצמו נתחרט ורהט בתריה ג' פסיעות.

ובראשית חכמה: (שער היראה פרק ח' אות י"ז): ובענין הכלב פירשו שם בפרשת בראשית, אם לא זכו, הוה נחית כלבא, ומה שמיה דההוא כלבא, בְּלֶאֱדָן שמיה. דלאו איהו בכלל אדם אלא כלבא ואנפי כלבא, (פירוש: אם לא זכו היה יורד כלב ומה שמו של אותו כלב בלאדן שמו כי אין הוא בכלל אדם אלא כלב לפני כלב. ר"ל: לכך נקרא שמו בלאדן שהני של בלאדן מתחלפת עם מ' והוא כמו שאמר בְּלֶאֱדָם שאינו אדם ומשום הכי נקרא בלאדן). ודע, שגם "זה לעומת זה עשה האלקים", כי כמו שאוריאל הוא נגד השכינה להתעוררות הטוב, בְּלֶאֱדָן פְּנֵי כָּלֵב להתעוררות מעשים הרעים, ובלי ספק שלא היה הקרבן נמסר לכלב אלא כשהיה בו פסול, ולכך: "לכלב תשליכון אותו", כדפירשו בתיקונים בענין התפלה הפסולה, שנמסרת לכלב, והכלב הזה הוא כנגד לילית, ולכך שמו בְּלֶאֱדָן, והיינו שכופר בהשגחת השכינה, הנקרא אדני, והוא בְּלֶאֱדָן, רצונו לומר, אין לו אדון, וכך פירשו הגאונים, ששמות העשר הקליפות, רובם מורים על כפירת האלהות, כמו שהעתיק מורי ע"ה בספר פרדס רמונים דבריהם והיינו עזות הכלבים, שנקראו "עזי נפש", ובזה נוכל לומר פירוש אחר בענין אוריאל, פירוש שמודה בהשגחת א-ל עליו, וזהו אוריאל, האור שיש לי הוא מא-ל, סוד "ואל זועם", שפירשו בפרשת במדבר, ע"כ.

שכר גדול להמוחים

מי שמוחה לכבוד שמים אין מלאך המות שולט בו כשאר בני אדם (זוהר הקדוש חלק א' כט): והקדוש ברוך הוא כורת עמו ברית ולזרעו אחריו כמו שעשה לפנחס (ראשית חכמה שעה"ח פ"ב בשם מהר"י אבוהב), וזוכה לחלקו של הקדוש ברוך הוא (תמיד כח.), וממשיך ברכות וטובות לעם (תמיד כח.), ויוצא מכלל ארור לכלל ברוך (ויקרא רבה כה), ניצול מכל גזירות קשות (ילקוט רות עה"כ וימת אלימלך) זוכה לבלות שנותיו בנעימים (אבות דרבי נתן פרק כ"ט) כשיש גזר דין על הכלל הוא ניצול (חומת אנך פרשת נח) וזוכה למלכות (סנהדרין קא:).

שער מזכי הרבים

איך שצדיקי הדורות מסרו נפשם וביטלו מתורתם ועבודתם הק' בכדי להציל ולזכות הרבים שלא יסטו מדרך התורה, ואילמלא עשו כן היו מיליוני יהודים מתפתים לסור מדרך התורה ולרדת לבאר שחת ובגודל קדושתם זכו להציל את כלל ישראל

התוכן:

- א. דרישה נמרצת מגדולי ישראל לבטל מלימודם ולהתייצב במלחמה נגד מהרסי הדת.
- ב. נסיון הכי הגדול לעובדי ה' באמת.
- ג. אין שום תועלת לחדש חידושים ולהוציאם לאור אם כלל ישראל ינזר אחר.
- ד. הצדיק הקדוש רבי הלל קאלאמייא ביטל מלחזור על תלמודו כדי שיזכה להרבות כבוד שמו יתברך.
- ה. הצדיק הק' ר"ה קאלאמייא לא ערך חידושויו על כל התורה מפני זיכוי הרבים.
- ו. הצדיק הקדוש רבי הלל קאלאמייא מבטל מלימודו מפני זיכוי הרבים.
- ז. הצדיק הקדוש רבי הלל קאלאמייא העיד על עצמו שערך חיבוריו בכתב ידו בדיו שאסף מדמעות עיניו שבכה על צער גלות השכינה.
- ח. הכתב סופר זצ"ל מעיד שאלמלא רבי הלל היה כלל ישראל בתקופתו יורד לטמיון חס ושלום.

הנסיון הכי הגדול שמנסה הקדוש ברוך הוא לרב וצדיק היושב באהלה של תורה הוא שמזמין לו הקדוש ברוך הוא הזדמנות להציל את הכלל מרדת שחת ואינו רוצה בטענותו שאינו יכול לבטל מתורתו ועבודתו

קטע ממכתב

שכתב הגאון רבי חיים סופר לרבי יוסף שאול ואלו דבריו:

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח **ועונש** רכה

אלקים יענה את שלום הרב הגאון המפורסם הצדיק נזר ישראל הרב ר' יוסף שאול נ"י אב"ד דק"ק לעמבערג יע"א.

אחד"ש הדר"ג נ"י, יש לי דבר לדבר בעבור כבוד ד' וכבוד תורתו הקדושה ויראתו הטהורה אשר אין לחשות עוד, פן ואולי חס ושלוש יעבור הזמן.

הדר"ג נ"י יודע מכל אשר עבר על מדינת אונגארן, כי עבדי ד' לחמו מלחמות ד' שבע שנים רצופות, משנת תרכ"ה אשר היינו אז לפני הקיר"ה היתה המלחמה נגלה וגם שנתים עברו טרם הגיע הדבר. ובזכות התורה ומסירות הנפש עשה ד' נפלאות תל"י"ת, אבל צדיקים אין להם מנוחה בעולם הזה בעבור עולם הבא, מעשה אבות סימן לבנים אמרו חכמז"ל, וד' צדיקים יבחן לדעת היש ד' בקרבם, כי בוודאי כל איש אשר נפקחו עיניו בתורה הקדושה אז מנוחת הנפש ללמוד וללמד ולהורות זה בעיניו מעין עולם הבא, כל הנשמה תהלל לד', ובמה מנסה ד' עבדיו אם יקיימו, עת לעשות הפרו תורתך. אם יפירו תורה בשביל לעשות לד' לבטל מלמודם ולחרחר ריב עם המורדים והפושעים והכופרים שלוחי היצה"ר, כמעט אין נסיון גדול לפני עבדי ד' מזה...

וכאשר הצעתי הדברים לפני גאונים וזקני הדור ושאלתי את פיהם, הכי יאמינו שד' יסלח לכל גאוני וצדיקי עולם אשר יש בידם למחות ולהזהיר את העם מדוע ישבו וידמו, הכי כה עשו אבותינו מעולם בזמן התנ"ך או בימי התנאים או בימי ראשונים, הכי לא יצאו שרי צבאות בראש העם בכל דור, מה עשה הרשב"א ומה עשה הרמב"ם וכדומה לאלף, הלא אמרו חכמז"ל, מי שיש בידו למחות בעירו או במדינתו או בכל העולם כמבואר בתנחומא פרשת משפטים, ורצה לומר פן חלילה יבקש ד' צאן קדושים מיד רועי ישראל אשר החרישו ולא מיחו וביקשתי עמדו נא להרעיש העולם נגד

רכו שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש

רשעי ארץ וכדומה, ושאלתי הכי עת עתה ללמוד, הלא בא עת להציל מפי ארזי שה פזורה ישראל וכדומה...

ידע הדרי"ג נ"י, הגם שנודע בכל העולם כי כל ימיו ורגעיו מקודשים לשמים לתורה ועבודה, בכל זאת עת לעשות לדי למי יורה דעה למי יבין שמועה, מה בצע להוציא לאור ספרים אם חס ושלום הכלל ישראל ינזר אחור מד', יקבל הדרי"ג נ"י שכר זכות כל ישראל אם לא ילמד איזה שבועות ויכתב לכל גדולי פולין וגם לגאוני אונגארן שהוא יבקש להיות בראש לבוא אל החתום עם כל קדושים עמו מכל מדינת המלך להרעיש פני תבל...

הבוהן לבבות וידע מחשבות, הוא יודע כי בהגיגי תבער אש אם אזכור בחרבן הגדול ועל כן דברתי בלשוני והנני וגם שאר רבנים יראים מוכנים להיות משרתים לעבדי ד' ולהיות נטפלים לעושי מצוה גדולה הזאת. דברי הכותב לכבוד ד' ולכבוד התורה, הניתני בהר סיני באש בבטחון, שכל הרשעים יהיו כקש אשר שלהבת הקודש תאכלם ויתמו חטאים ובית צדיקים יעמוד הדש"ת.

הק' חיים סופר חונה פה מונקאטש

(ספר אדמור"י בעלז' ח"ב)

הצדיק הקדוש רבי הלל מקאלאמייע ויתר לעבור על כל הש"ס כמה פעמים ועל כתיבת חידושים על הש"ס מפני שהיה טרוד להציל את כלל ישראל מרדת שחת

... ועבור שצדיקו של עולם יודע נפש בהמתו שלא עשיתי ספרי אלה עבור בצע כסף כי לא נהנתי בביתי שום דבר מהם הגם שאני רק עשיר של פרקי אבות, וכן קבלתי עליו גם קיימתי בעזר השם וקצרתי נפשי העלובה מלחזור על תלמודי עבור שאזכה להרבות כבוד שמו יתעלה, לכן ואני תפלה שלא תהיה יגיעתי חס ושלום לריק שיתן ד' את ספרי

שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש רכז

לחן בעיני עם ד' ויקבלו האמת ממי שאמרו ולא יראו את המדבר כי אם אל הדברים...

קאלאמיא יום ב' כ"א אייר שנת תרמ"ג לפ"ק

דברי הק' הילל בן לאמו"ר בקש"ת מו"ה ברוך בענדיט ל"ש זללה"ה

(אבקת רוכל ח"ג)

יש בנמצא כתב יד שהגה"ק הנ"ל זקוקללה"ה ציין בו ציונים וחידושים בקיצור נמרץ בראשי פרקים על כל התנ"ך והמדרשים ש"ס, שו"ע, פוסקים, ראשונים ואחרונים ועל תורת הנסתר, וויתר על פיענוחם באריכות להוציאם לאור עולם, בגלל טרדותיו המרובות שהיה מוטרד ועוסק בהצלת כלל ישראל.

ידוע גם כן שהתבטא פעם שהיתה לו היכולת לסיים הרבה פעמים את הש"ס, כמו כן היה בידו לחדש חידושים נפלאים על הש"ס כולו ולהעלותם על הכתב, וביטל תלמודו וחידושיו משום "עת לעשות לה' הפרו תורתך".

קטע מכתב הרהגה"צ אבד"ק סערדעהעלי (נכד המחבר)

**להוצאת ספר הקדוש משכיל אל דל חלק ראשון
בפעם הרביעית בעיר טירנוי**

ב"ה, דונאסערדאהעלי, יום ה' לסי' כי ברוך הוא, ויתן ה' ברכה לפ"ק

הלא כל ספה"ק מפורסמים בעולם בכל קצוי תבל לשבח ולתהלה וסגולה רבה וגדולה ללמוד מתוך ספה"ק שנכתבו בלהבת אש ורוח הקודש, וכמה עובדי ידענו איך פעלו חיבוריו הקדושים לכל רואי ולומד בתוכם, ועשו רושם גדול עליהם והרבה חזרו בתשובה שלימה על ידי. אמנם אין כאן מקומו לפרטם - ואל תתמה על זה איך אותיות נדפסות יכולים לעשות רושם גדול כ"כ ולירד לחדרי לב רואיהם!! תא שמע מה שסיפר לנו כ"ק אאמו"ר הגה"ג רש"ל זצ"ל שכאשר היו

רכח שכר פרשת אחרי - פרק כ"ח ועונש

כמה שעות קודם הסתלקותו של כ"ק זי"ע אצל מטתו העיד על עצמו שאת כתי"י של חיבוריו כתב בדיו שעשה הוא בעצמו ותחת מים להכנת עשיית הדיו לקח דמעת עיניו אשר אספם בסוד ובהסתר מידי יום ביומו ובפרט בלילות לתוך כלי בחתבודדותו כאשר הצטער ובכה תמיד על צער גלות השכינה ועם דיו כזו (דהיינו דמעות עיניו) כתב חיבוריו. ועי"כ אין שום חידוש כל מה ששמענו ועין בעין ראינו עד כמה עשו דבריו הקדושים רושם אצל שומעיו וכל רואי ולומדי ספריו.

הק' הילל זויינבערגער

אב"ד דפה סד"ה והגליל יע"א, נכד הגה"ק מרן המחבר זי"ע ועכ"י

**הגה"ק רבי הלל זצוקללה"ה הציל את כלל ישראל בדורו
שלא ילכדו ברשת הנעאלאגען**

בעתון מחזיקי הדת מיום י"ב סיון תרנ"א, כותב הרב ר' ישראל יונתן בנימין כהנא מקלויזנבורג, שבקונגרס שהיה בפעסט נגד הנאולוגען אשר כמה גדולי הדור הסכימו לפשר עמם, אם כי מחשבתם היתה לשם שמים למען השלום, אבל הצדיק רבי הלל ליכטענשטיין מקאלאמייא מהר לבא לאסיפה, כשופר הרים קולו להזהיר את הרבנים להציל שה פזורה מרשת מהרסי הדת אשר טמנו לנו, ומספר שה "כתב סופר" ז"ל אמר לו שאלמלא רבי הלל היו כמעט מתפשרים אתם, שבחלקקות לשונם היו מתעים את אחנו בני ישראל, אבל הצדיק רבי הלל נסע מעיר לעיר והלהיב את העם להזהר שלא ילכדו במצודתם.

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש רכט

בעזרת השם יתברך

פרשת קדושים - פרק כ"ט

שער הגלגולים

יהודי כפרי שלח פעם את משרתו לשחוט תרנגול לכבוד שבת. לאחר ששחטו, הסתכל השוחט על התרנגול ואמר למשרת כי טרפה היא, אך מכיון שלא הסתמך על דעתו בלבד, שלחו אל הרב. הלך המשרת אל הרב והוא לאחר שהביט על התרנגול ועיין בשולחן ערוך, פסק כמו השוחט: התרנגול אינו כשר ואסור לאוכלו.

אותו תרנגול היה גלגול נשמה, ואם היה יהודי אוכלו לכבוד שבת, אזי היתה זוכה הנשמה לתיקון גמור. לפיכך, כאשר ראתה מה שפסקו השוחט והרב, באה לפני הבעל שם טוב הקדוש והתחננה לפניו שיעשה משהו עבורה כדי שתזכה לתיקון.

ביום שישי בבוקר נסע הבעל שם טוב אל הכפר, התפלל תפילת שחרית ולאחר מכן הלך אל האיש שתרגולו הוכרז כטרפה. האיש לא ידע מי אורחו וכשנתבקש לכבדו בסעודה אמר כי יוכל להגיש רק מאכלי חלב. "רוצה אני לאכול בשר" אמר הבעל שם טוב. "בחפץ לב הייתי מכבדו, אלא שהרב פסק זה עתה כי התרנגול האחד שהיה לי, טרפה הוא ואסור לאוכלו", ענה האיש. בקש ממנו הבעל שם טוב להביא לפניו את התרנגול. בדקו ופסק: "התרנגול כשר"! "מי אתה" שאלו הכפרי שלא חפץ להסתמך על דעתו של אדם שאינו מכירו כלל. משסרב הבעל שם טוב לגלות את שמו, אמר הכפרי: "אני מצטער מאוד, אך לא אוכל לסמוך על אדם שאיני מכירו, אם יועיל להמתין, אשלח לקרוא לרב ונשאל

רל שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

לפיו". הסכים הבעל שם טוב והאיש שלח את משרתו לקרוא לרב.

שעה ארוכה התפלפל הבעל שם טוב עם הרב, מן הראשונים והאחרונים הוכיח הרב כי התרנגול טרפה ואילו הבעל שם טוב פלפל עמו ועמד על דעתו שהתרנגול כשר. משלא הגיעו לעמק השוה, אמר הרבי: "לו היה לנו אדם שלישי כדי להכריע ביננו, היינו יודעים עם מי הצדק. אולם עכשיו, כשרק שנינו חלוקים בדעותינו מי יוכיח לנו עם מי הצדק" אמר לו הבעל שם טוב מן השמים יוכיחו. בקש מבעל הבית להביא לו קערה, כסה אותה במפה והניחה על השולחן ליד הרב ואילו הוא התרחק וישב בקצה השולחן, הרחק מן הקערה. לאחר רבע שעה צוה להגביה את המפה. בעיניים נדהמות הסתכלו הרב ובעל הבית לתוכה וראו שם כתב בזו הלשון: "התרנגול כשר על פי מתיבתא דרקייע ולית מאן דפליג עליה".

לאחר שהתאושש מתדהמתו אמר הרב: "זאת לא יוכל לעשות בן תמותה רגיל רק הבעל שם טוב מסוגל לכך". רק אז גילה הבעל שם טוב את זהותו. הרב התרגש מאוד והפציר באורח הקדוש כי ישאר לשבות בביתו אולם בקשתו לא נתמלאה. הבעל שם טוב סרב להשאר כיון שלא היו עמו בגדי השבת שלו. לאחר שנפרד מן הרב ומבעל הבית שטרם התאוששו מגודל המעמד בו חזו יצא לדרכו.

בליל שבת באה הנשמה שנתגלגלה באותו תרנגול והודתה לבעל שם טוב על שנתן לה תיקון גמור וזכתה להגאל.

(סיפורי יעקב ח"ב)

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש רלא

שער יראת שמים

בו יבואר גודל הענין של לימוד עניני יראת שמים

גודל המצוה שציוו רבותינו זכרונם לברכה להשלים פרשיותיו שנים מקרא ואחד תרגום ובודאי הכוונה היא ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, על כן צריך האדם לידע ולהתבונן בכל פרשה ופרשה ולהבין ענין המצות הכתובים בזאת הפרשה וכו' ובכן באתי לגלות קצת כטפה מן הים בכל פרשה ופרשה של שבוע, ואתם תהיו כמעין המתגבר להוסיף כהנה וכהנה בחכמה ובדעת ובתבונה.

(של"ה בריש הקדמתו לחלק תורה שבכתב).

יראת שמים של סופר עד היכן מגעת

מדי חודש, שנה בשנה, נהג השר הנזכר זכרונו לברכה, שעל ידי הסופר בפרעשבורג ציוה לכתוב לעצמו מאה מזוזות, ואיזה מספר שלח תמיד הסופר, ופעם אחת אחר שכבר שלח הסופר דפרעשבורג קרוב למספר פי' מזוזות, אמר בעצמו יוליך את כ' הנשארים למספר מאה, למען יקבל אז מהשר סכום מאוד גדול, ולזאת נסע בעצמו לפראנקפורט דמיין למסרם בעצמו להשר. וכן עשה הסופר, וכשבא לשם, שאלו השר באיזה זמן כתב כל מזוזות אלו, והשיבו שלשים כתב ושלח לו דען 12 אויגוסט, וכי' ב-15 יולי, וכששמע זאת השר, הלך לוועטריים קאססא שלו ששם היו מונחים המזוזות, ולקח כל המאה מזוזות ונתנם להסופר, ושילם לו הוצאותיו דמסילה, ואמר שסופר שקובע זמניו למנין הגויים, ואינו אומר שבח' לחודש אייר כתב כך, ובכך לחודש פלוני כתב מספר מזוזות

רלב שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

כך, איננו ירא שמים, ואינם רשאים לקנות מזוזות אצל סופר כזה, כל כך גדול היה ביראת שמים.

(דרך השם)

כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין

(ברכות י' ע"ב)

כל אחד שיש בו תורה ואין בו יראת שמים דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניות לא מסרו לו.

(שבת ל"א)

כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת.

(אבות ג')

גדולה היא היראה ששמים וארץ לא נבראו אלא בזכות היראה.

(קהלת רבה ג')

יראת השם שיתירא מלפניו היא אוצר טוב להתפתח לך מאתי על ידה.

(דרך השם)

תמיד הרגל על שפתיך דברי יראת שמים כגון, "ואתה ישראל מה השם אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה" וכיוצא הרגל על לשונך ואז לא תשכל..

(רבינו יונה מגירונדי)

יראת השם היא אוצרו של אדם, כי כמו שאוצר האדם הוא מבטחו של אדם ועומד לו בעת צרה כן יראת השם לפיכך תהיו יראי השם.

(רד"ק ישעיה' ל"ג י')

יראת השם היא המבוא אל החכמה והסרת מן הרע היא העצה אל הבינה רוצה לומר על ידי יראת השם תשיג דברים נעלמים אשר אין להשיג על פי הטבע כי אז יתן השם חכמה אל לבך.

(דרך השם)

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט **ועונש** רלג

ועתה ישראל מה השם אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה וכו' רוצה לומר כל השאלות שיאמרו לך ביום הדין נשאת ונתת באמונה וכו' מה שהשם יתברך שואל מעמך הכל הוא כי אם ליראה רוצה לומר אף אם קיימת כל הדברים שישאלו מעמך עם כל זה אי איכא יראת השם אין כן יהי רצון אמן.

(אוהב ישראל עקב)

והיראה היא השער והתחלה לעבודת השם יתברך.

(קדושת לוי ליקוטים)

מי שיש לו יראת השם טהורה אז כל מה שעמל בתורה הוא עוזרתו לקיים ולא יחסר לו כל מאומה.

(מאור עינים ליקוטים יקרים דף פ"ג)

צריך האדם להקדים טרם בואו להתחיל לעבוד השם יתברך לשום מול פניו יראת העונש שאם יעבור חס ושלוש יענש ביסורים רחמנא ליצלן וכו' והוא השער שבו יכנס לעבודת השם ובלא זה אי אפשר כמו בלתי יסוד ואם הוא ירא שמים יראת העונש זוכה אל אהבה.

(מאור ושמש עקב)

במה שמתקנים מדת יראה וזוכים לאהבה ממתיקים כל הדינים שבימי הספירה ועושים בזה רצון להקדוש ברוך הוא ורצונו הטוב הוא להשפיע ולהטיב עמנו ולרחם על עם קרובו.

(ישמח ישראל אמור)

דע אשר התבוננתי מכתבי תלמידי הבעל שם טוב זכר צדיק לחיי העולם הבא מובא בספר תולדות יעקב יוסף אשר ביותר התאמצות האדם להתגלות היראה מהתגלות האהבה כי באם יזכה האדם ליראה האמיתיות יסייעוהו מן השמים לאהבה אמיתית.

(הקדמת דרך פקודיך)

רלד שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

יראת השם תוסיף ימים רוצה לומר שעל ידי היראה נתוסף לאדם ימים שעל ידי היראה מחיי הימים.

(ישמח משה ויגש)

משה רבינו אשר היה יכול לעמוד נגד בלעם שהיה הקליפה וכנגדו משה בקדושה וכו' ואם כן שום אדם לא היה יכול לעמוד נגדו בלתי משה רבינו ובמה ביטל עצתו לעשות מצירוף כל"ם אותיות מל"ך על ידי שהכניס יראת השם ומורא גדול בלב ישראל להיות ירא מפני המל"ך השם צבקות ברוך הוא.

(י"טב לב ברכה)

מגודל קדושת הרה"ק מצאנו זצוק"ל.

סיפר לי הרב החסיד הישיש המפורסם מורינו הרב יוסף הארטמאן שליט"א מפעיה"ק תובב"א, ששמע מאביו הרב הגאון מורינו הרב יחיאל משה זכרונו לברכה שהיה מורה צדק בעניעד (בהר"ר אהרן יהודא בהג"מ בנימין זכרונו לברכה אב"ד שאמלוי), שבעת שנתפרסם ההיתר על ידי שטר מכירה לעשיית יין שרף בשבת על ידי עכו"ם שסידר ותיקן הרב הקדוש מצאנו זצוק"ל, אז כתב דודו הרב הגאון מורינו הרב חיים מאיר זאב הארטמאן זכרונו לברכה שהיה אב בית דין שאמלוי (בן להרה"ג מו"ה בנימין אב"ד שם) מכתב להרב הקדוש בעל דברי חיים זצ"ל עם השגות על ההיתר הנזכר, והדברי חיים השיבו בדרך פלפול והשיג עליו, והרב משאמלוי חזר והשיב גם על זה.

וכה פלפלו והשיגו זה את זה, ובפעם הרביעית או החמישית כאשר השיבו הדברי חיים על מכתבו, ביקש מאתו במכתבו שאל יטריחו יותר בפלפוליו והשגותיו, ונדפס מכתב זה בשאלות ותשובות דברי חיים חלק ב' (חאו"ח סימן כ"ט) ואף על פי כן לא השגיח דודו הגאון אב בית דין משאמלוי על זה, ושוב השיב והשיג על הדברי חיים גם על מכתב הזה, וכאשר קיבל הדברי חיים שוב מכתבו קרא המכתב כמה

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט **ועונש** רלה

פעמים בהתרגשות עצום ופניו הי' כלפיד אש, ועישן אז הלולקי שנתמלא כל הבית עשן, והלך וחזר בביתו בהתלהבות עצום באותו שעה נחלש בביתו הרב הגאון רבי חיים מאיר זאב הנזכר וחלה את חליו ד' שבועות וניסו ברופאים ולא הועילו ושבק לן חיים.

וכאשר הורידו על הארץ והדליקו הנרות סביביו, ואמו היתה אז עוד בחיים חיותה והרעישה מאוד וצעקה בקולי קולות מגודל מרירות הסתלקות בנה היקר הזה, ופתאום ראו שפתח עיניו וקם ממשכבו ואמר ששלחו אותו מעולם העליון כדי לדבר בשבח וגדולת מרן רבינו הקדוש מצאנו, ואמר לא ידעתי עם מי אני מפלפל ולא הכרתיו, כשמזכירין למעלה את שמו של הדברי חיים אפילו מלאכים שרפים וחיות הקודש כולם מזדעזעין מקדושת שמו, ואני אף על פי שאני מוכן לילך על מקומי המוכן לי בלי דין ודברים אף על פי כן הייתי מוחל על חלקי אם היו נותנים לי הזכות שאוכל לילך על ידי ורגלי עד עיר צאנו ולפייס אותו צדיק בחיים חיותי היה אצלי חשוב יותר מחלקי, עד כאן דבריו.

וכל זה שמע הרב רבי יחיאל משה הנזכר לעיל שעמד אצל דודו הנזכר באותו פרק, וכתב כל דבריו בפנקסו, והיי נושא אצלו תמיד פנקס זה להראותו לעין כל מה שסיפר דודו אחר פטירתו, והוא ראה ושמע כל זאת באזניו.

גדול כח הירא שמים

הנה כי כן יבורך גבר ירא השם מפני דברי הגאון הקדוש מורנו הרב אב בית דין דקהלה קדושה אמסטרדם זכרונו לחיי העולם הבא כשנסע לארץ הקדושה ליוו אותו כל אנשי העיר וטרם הפרדו מהם בקשו ממנו לברכם ואמר להם זה המזמור אשרי כל ירא השם וגו' וכל הברכות הנזכרים במזמור הזה הוא הכולל מכל צרכי האדם ולזה זוכה כשהוא

רלו **שכר** פרשת קדושים - פרק כ"ט **ועונש**

ירא השם וזה שמסיים הנה כי כן פי' שגדול כח הירא שמים להתברך בכל הנזכר לעיל יבורך גבר ירא פי' הנה רק בזה יתברך האדם להיות ירא השם ואז ממילא יזכה לכל הברכות הנזכרים ולא יחסר לו כל טוב. תפארת שלמה ליקוטים.

שַׁעַר עוֹלָם הַבָּא

בו יבואר מה נקרא עולם הבא, ומי יזכה בה, ומה יכול האדם לעשות שיזכה לעולם הבא, ומעשה נוראה מאחד איך שזכה לעולם הבא

מרגלא בפומיה (דבר זה רגיל בפיו) דרב לא כהעולם הזה העולם הבא העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה שנאמר (שמות כד) "ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו" (שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושתו).

(ברכות יז).

רוצה לזכות לעולם הבא

רבינו הרב הקדוש רבי מרדכי מנבורנא זי"ע היה חייב סכום כסף עצום לאיש אחד מתושבי העיירה טשערנוביץ, שבבעלותו היתה בית מסחר לנרות, כי כידוע שהיה דרכו בקודש להרבות בנרות, כפי שסופר בפרק מיוחד, והיות ולא היה לו כסף לזה, היה קונה בהקפה אצל הסוחר הנזכר לעיל.

פעם אחת כאשר בא רבינו אל העיירה טשערנוביץ בא הסוחר אל רבינו ואמר לו רבי, אני מוכן למחול

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש רלו

לרבי על כל חובותיו בתנאי שיבטיח לי עבור זה עולם הבא, רבינו שמע את דבריו אך לא ענה לו כלום ולא התייחס כלל לבקשתו רק דיבר אתו על דא ועל הא בעניני עולם הזה.

האם אתה יודע איך מכבסים כביסה

בתוך הדברים שאל אותו רבינו האם יודע אתה האיך נוסעת הרכבת, ודיברו מענין זה זמן רב, אחר כך שאל אותו רבינו האם יודע אתה האיך נוסעת המכונית, אחר כך שאל אותו רבינו אם הוא יודע האיך מכבסים כביסה. והתפלא על שאלתו של רבינו כשבת צחוק על שפתיו ולא ענה לרבינו, בחשבו בלבו הן הדבר הוא ידוע לכל האיך מכבסים.

מה עושים ערב שבת אחר המקוה?

רבינו ראה שהוא לא עונה כלום נענה אליו ואמר לו אם כן אומר לך אני האיך מכבסים כביסה. בערב שבת קודש כאשר באים מן המקוה לוקחים את הכתונת המלוכלכת וזורקים אותה תחת המטה, [הנוהג היה כן בימים ההם להשליך הכביסה המלוכלכת תחת המטה, ולכבסם אחר כך באופן זה.] לאחר שבת קודש מוציאים את הכתונת משם ושורים אותה במים חמים, ולאחר כך מכניסים את הכתונת לסיר גדול ומרתיחים אותם היטב היטב במשך כמה שעות.

ואחר כך מערבבים בקש יחד עם אפר עד שהכתונת מזדככת ויוצא ממנה כל הלכלוך הבלוע בה ואחר כך לוקחים את הכתונת אל שפת הנהר ושם שוטחים אותה על חתיכת עץ רחבה עם בליטות ומתחילים לשפשף עם סבון, לאחר שגמרו לוקחים עץ ארוך וקשה ומכים בחזקה על הכביסה שעל הקרש עד שהכתונת יוצאת נקיה לגמרי.

רלח שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

כאשר גמר רבינו לדבר נפל הסוחר על הארץ מרוב פחד מדברי רבינו שנאמרו בחרדת קודש כשפניו יוקדים כלפיד אש והתעלף ונשאר לשכב על הארץ באין אונים, מיד הובהלו אנשים שהשיבו אליו את רוחו וכאשר הוטב לו במקצת הביאו אותו אל ביתו, רבינו עזב מיד את טשערנוביץ ונסע לבנו הרב הקדוש רבי מאיר מקרעטשינף זכותו יגן עלינו אמן שהיה גר אז בכפר הסמוך מילען.

בערב שבת קודש ממש לפני כניסת השבת הגיע לרבינו מברק מבני משפחתו של הסוחר ובו כתוב שהוא חולה אנוש ומוטל על ערש דוי ומבקש שרבינו יעתיר בעדו, כאשר גמר רבינו לקרוא את המברק קרא לבנו רבי מאיר ואמר לו בא נכנס מהר לתפילת מנחה בכדי שהאיש יעבור את הכל בניקל, בליל שבת קודש נפטר האיש, כל זה קרה על ידי דיבוריו הקדושים של רבינו שחדרו עמוק עמוק בנפשו וחוללו בו מהפך.

זאת היתה כוונת רבינו במה שדיבר אתו שלו האיד מכבסים כביסה. ערב שבת, היינו בעת שמגיע שמשו של האדם לערבו והוא צריך לשוב לבית עולמו - שהוא בחינת שבת - אחרי שטיהרו אותו במקוה מכניסים אותו תחת המטה - היינו בקבר - ומשם מוציאים אותו בכדי לטהרו ולזככו ועושים אתו כפי הצורך עד שנשמתו מזדככת כמו שהיתה בראשונה זכה, ברה ונקיה מכל רבב, ולאחר כל אלו תוכל הנשמה לבוא אל המנוחה ואל הנחלה למקומה המיועד לה לעולם הבא.

(דרכי הצדיקים פרק ד')

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל הנביאים לא נתנבאו (הטובות והנחמות) אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא (ישעיה סד) עין לא ראתה ולא נראית ולא נגלית לשום נביא) אלקים זולתך. (ברכות לד:).

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט **ועונש** **רלט**

אלף שנים יהיה עולם חרוב

אמר רב קטינא שית אלפי שני הוי עלמא וחד חריב (שאלף שנה יהיה חרוב חוץ מששת אלפים אלו דהיינו אלף שביעי) **שנאמר** (ישעיה ב') ונשגב השם לבדו ביום ההוא אביי אמר תרי חרוב (תרי אלפים הוא חרב אלף שביעי ואלף שמיני) **שנאמר** (הושע ו') יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו תניא כוותיה דרב קטינא כשם שהשביעית משמטת שנה אחת לז' שנים כך העולם משמט (ונעשה חרב) אלף שנים לשבעת אלפים שנה שנאמר ונשגב השם לבדו ביום ההוא ואומר (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת יום שכולו שבת (שהעולם משמט) ואומר (שם צ) כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור.

(סנהדרין צד.)

שַׁעַר עוֹלָם הַבָּא

קטן מאימת בא לעולם הבא

איתמר קטן מאימת בא לעולם הבא, רבי חייא ורבי שמעון בר רבי, חד אמר משעה שנולד, חד אמר משעה שסיפר, מאן דאמר משעה שנולד שנאמר (תהלים כב) יבואו ויגידו צדקתו לעם נולד כי עשה, ומאן דאמר משעה שסיפר דכתיב (שם) זרע יעבדנו יסופר לה' לדור [זרע המסופר יעבדנו לה' לדור ודור שיחזור לו ויחיה]. איתמר רבינא אמר משעה שנזרע דכתיב זרע יעבדנו [משעה שנקלט הזרע במעי אשה אפילו הפילה אמו ונמחה יש לו חלק לעתיד דכתיב זרע יעבדנו]. רב נחמן בר יצחק אמר משעה שנימול דכתיב (שם פח) עני אני [אף על פי שאני עני גויעתי חשובה גויעה וראוי לומר עלי ויגוע ויאסף כלומר שזוכה אני לעתיד לבוא כצדיקים

רמ **שכר** פרשת קדושים - פרק כ"ט **ועונש**

שנאמר בהן גויעה], ומאימתי **משעה שאני נושא** אימך ופחדך אפונה מתגלגלת ושכונה עלי והיינו מילה שבבשרו שאנו משמרים מאימתו של הקדוש ברוך הוא] וגוע מנוער נשאתי אמיד אפונה [לשון אופן] תנא משום רבי מאיר משעה שיאמר אמן שנאמר (ישעי כ"ו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים אל תקרי אמונים אלא שאומר אמן מאי אמן שעונין על כל ברכה וברכה אמן היאך משמע קבלת יראת שמים אמר רבי חנינא איל מילך נ'אמן [בנוטריקון שמאמין עליו הקדוש ברוך הוא].

(סנהדרין ק"י:)

רשעי ישראל אין להם עולם הבא

תניא קטני בני רשעי ישראל (רשעי ישראל עצמן פשיטא דאין להם חלק לעולם הבא וכו' אבל בנים שלהם קטנים ולא חטאו פליגי בהו) אין באין לעולם הבא שנאמר (מלאכי ג) כי הנה היום בא בוער כתנור והיו כל זדים וכל עושי רשעה קש ולהט אותם היום הבא אמר השם צבקות אשר לא יעזוב להם שורש וענף (אלו בנים קטנים שלהם) שורש בעולם הזה (שימותו נפלים) וענף לעולם הבא דברי רבן גמליאל רבי עקיבא אומר באים הם לעולם הבא (שאף על פי שאבותיהם היו רשעים הם לא חטאו) שנאמר (תהלים קטז) שומר פתאים השם שכן קורין בכרכי הים לינוקא פתיא ואומר (דניאל ד) גודו אילנא וחבלוהי ברם עיקר שרשוהי בארעא שבוקו וכו' (אלו הבנים קטנים שאף על פי שאבות אין להם חלק תקנה יש להם) אבל קטני בני רשעי עובדי כוכבים דברי הכל אין באין לעולם הבא נפקא ליה (ישעיה כו) מותאבד כל זכר למו.

(סנהדרין ק"י:)

בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא שאר עובדי כוכבים אחרני אתו (מדקא חשיב בלעם שאין לו חלק בעולם הבא) מתניתין מני רבי יהושע היא דתניא רבי יהושע היא

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש רמא

דתניא רבי אליעזר אומר (תהלים ט) ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלקים ישובו רשעים לשאולה אלו פושעי ישראל כל גוים שכחי אלקים אלו פושעי עובדי כוכבים דברי רבי אליעזר אמר לו רבי יהושע וכי נאמר ככל הגוים והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלקים (לא משמע אלא השוכחים אלוקי) אלא ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלקים.

(סנהדרין דף קה.)

כל יומא הוה משמש ליה לרבי (אנטונינוס משמש לפניו בסעודה) ומאכיל ליה ומשקי ליה וכי הוה בעי רבי למיסק לפורייה הוה גחין קמיה אמר ליה סק עלואי לפורייד אמר ליה לאו אורח ארעא לזלזולא במלכותא כולי האי אמר מי ישימני מצע תחתיד לעולם הבא אמר ליה אתינא לעלמא דאתי אמר ליה אין אמר ליה והכתיב (עובדיה א) ולא יהיה שריד לבית עשיו בעושה מעשה עשיו תניא נמי הכי לא יהיה שריד לבית עשיו יכול לכל תלמוד לומר לבית עשיו בעושה מעשה עשיו אמר ליה והכתיב (יחזקאל לב) שמה אדום מלכיה וכל נשיאיה (בגיהנם משתעי קרא) אמר ליה מלכיה ולא כל מלכיה כל נשיאיה ולא כל שריה תניא נמי הכי מלכיה ולא כל מלכיה כל נשיאיה ולא כל מלכיה פרט לאנטונינוס בן אסוירוס כל נשיאיה ולא כל שריה פרט לקטיע בר שלום.

(עבודה זרה י')

[כל] יום היה משמש אנטונינוס לרבי בסעודה, וכשרבי רצה לעלות למטתו היה מתכופף כדי שיעלה עליו ויעלה למיטה ורבי סירב, אמר: אין דרך העולם לזלזל במלכות עד כדי כך, אמר לו אנטונינוס: הלואי ואזכה להיות מצע תחתיד לעולם הבא, שאלו: האם אזכה לעולם הבא ענה לו רבי: כן וכו'.

אנטונינוס אמר לרבי מייכלתני את מן לויתן לעלמא דאתי

רמב ש"כ פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

(כלומר אם חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא) אמר ליה אין אמר ליה מן אימר פיסחא לא אייכלתני (הלא אמרת לי שמקרבן פסח לא אוכל) ומן לויתן את מייכיל לי (ואיך תאכילני מלויתן) אמר ליה מה נעביד לך ובאימר פסחא כתיב (שמות יב) כל ערל לא יאכל בו (על פסח כתוב כל ערל לא יאכל בו) כיון דשמע כן אז וגזר גרמיה (הלך ומל את עצמו) אתא לגביה אמר ליה רבי חמי גזורתני (האם מלתי טוב כמצותו) אמר ליה בדידי לא אסתכלית מן יומי אלא בדידך (במילה שלי לא הסתכלתי ואיך אסתכל בשלך) ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש שלא הביט במילתו מימיו ולמה נקרא נחום איש קדש קדשים שלא הביט בצורת מטבע מימיו הדא אמרת דאתגזיר אנטונינוס מליהון דרבנן אמרין נתגייר אנטונינוס דאמר רבי חזקיה רבי אבהו בשם רבי אלעזר אם באין הן גרי צדק לעתיד לבא אנטונינוס בא בראשם.

(שאל) אנטונינוס את רבי: האם תאכילני מהלויתן לעולם הבא, אמר לו כן, שאלו: ולמה מקרבן פסח אמרת לי שלא אוכל ומלויתן כן, ענה לו: ומה אעשה לך, בקרבן פסח כתוב בתורה כל ערל לא יאכל בו, כיון ששמע כך הלך ומל עצמו, בא לרבי ושאלו: האם מלתי כמו שצריך, אמר לו: מימי לא הסתכלתי במילתי ואיך אסתכל בשלך, ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש, שלא הסתכל במילתו מימיו. ולמה נקרא נחום איש קודש קדשים, שלא הביט בצורת מטבע מימיו. מכאן ראה שאנטונינוס מל עצמו. ומדברי חכמים דלהלן ראה שגם נתגייר, דאמר חזקיה רבי אבהו בשם רבי אלעזר: אם באים גירי צדק לעולם הבא - אנטונינוס בא בראשם.

(ירושלמי מגילה פרק א' הלכה י"א)

שַׁעַר הָעוֹנָשִׁים

**בו יבואר מחז"ל ש"ס בבלי וירושלמי העונשים
והיסורים הנוראים המעותדים על האדם
העובר על דברי חז"ל, ה' ירחם**

תניא אבא בנימין אומר שנים שנכנסו להתפלל וקדם אחד מהם להתפלל ויצא ולא המתין לחבירו טורפין לו תפלתו בפניו שנאמר (איוב יח) טורף נפשו באפו (לך אומר אשר גרמת לטורף נפשך בפניך ומאי הנפש זו תפלה כמו שנאמר ואשפוך את נפשי לפני השם) הלמענך תעזב ארץ (וכי סבור היית שבשבילך שיצאת מבית הכנסת והנחת חברך תסתלק השכינה ויעזוב את חברך המתפלל לפניו) ולא עוד אלא שגורם לשכינה שתסתלק מישראל שנאמר (שם) ויעתק צור ממקומו ואין צור אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר (דברים לב) צור ילדך תשי ואם המתין לו מה שכרו אמר רב יוסי ברבי חנינא זוכה לברכות הללו שנאמר (ישעיה מח) לוא הקשבת (לשון המתנה היא) למצותי (בשביל מצותי אשר צויתי לגמול חסד) ויהי כנהר שלומך וגוי' ויהי כחול זרעך וגוי'.

(ברכות ה:)

ג' דברים מקצרין ימיו ושנותיו של אדם

ואמר רב יהודה ג' דברים מקצרין ימיו ושנותיו של אדם מי שנותנין לו ספר תורה לקרוא ואינו קורא וכוס של ברכה לברך ואינו מברך והמנהיג עצמו ברבנות מי שנותנין לו ספר תורה לקרוא ואינו קורא דכתיב (דברים ל) כי הוא חייך ואורך ימך וכוס של ברכה לברך ואינו מברך דכתיב (בראשית יב) ואברכה מברכך (והמברך ברכת המזון מברך לבעל הבית)

רמד שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

והמנהיג עצמו ברבנות דאמר רב חמא בר חנינא מפני מה מת יוסף קודם אחיו מפני שהנהיג עצמו ברבנות.

(ברכות נה.).

תנו רבנן אין עונין לא אמן חטופה (שקורין את האלף בחטף) ולא אמן קטופה (שמחסר קריאת הנו"ן שאינו מוציאה בפה שתהא נכרת) ולא אמן יתומה (שלא שמע הברכה אלא ששמע שעונין אמן והא דאמרינן בהחליל (סוכה נא:)) שבאלכסנדריא של מצרים היו מניפים בסודרים כשהגיע עת לענות אמן אלמא לא שמעו וקא ענו הנהו מידע ידעי שהם עונים אחר ברכה ועל איזו ברכה הם עונים אלא שלא היו שומעים את הקול] ולא יזרוק ברכה מפיו בן עזאי אומר כל העונה אמן יתומה יהיו בניו יתומים חטופה יתחטפו ימיו קטופה יתחטפו ימיו וכו'.

(ברכות מז.).

גודל עונש עון הנדרים

תניא רבי נתן אומר בעון נדרים מתה אשה של אדם שנאמר (משלי כב) אם אין לך לשלם [עולות והקדשות שתדור] למה יקח משכבך מתחתידך רבי אומר בעון נדרים בניס מתים כשהן קטנים שנאמר (קהלת ה) אל תתן את פיך (בנדר) לחטיא את בשרך וגוי' למה יקצוף האלקים על קולך [בשביל קול נדריך] וחבל את מעשה ידיך איזה הן מעשה ידיו של אדם הוי אומר בניו ובנותיו של אדם.

(שבת ל"ב:)

שער מזכי הרבים

התוכן:

- א. מורה דרך למזכי הרבים
- ב. גודל המצוה לזכות את הרבים על ידי ספרים.
- ג. מזכה את הרבים בתוכחה להחזירם בתשובה הגאולה תלוי בו.
- ד. הטובות הגדולות הבאות על המזכים את הרבים.
- ה. המזכה את הרבים צריך לעמול אפילו מאה פעמים.
- ו. כל המרבה כבוד שמים וממעט בכבודו כבודו מתרבה.
- ז. המזכה את הרבים נוטל את כל המצוות של המוכח עד סוף כל הדורות לחלקו.
- ח. זיכוי הרבים הוא הוכחה לעבודת השם יתברך באמת.
- ט. כשאדם אוהב את מלכו משתוקק גם לאהבהו על כל בני מדינתו.
- י. על ידי זיכוי הרבים יוצא ידי חובת ערבות.
- יא. מי שאינו מזכה את הרבים אין חייו חשובים חיים.
- יב. כשאדם רוצה לצאת ידי חובתו בעבודת השם יתברך הוא רק על ידי זיכוי הרבים.
- יג. זוכה לקיים מצות ואהבת את ה' אלוקיך על ידי שדורש דברי כיבושין ומחדיר אהבת ה' בבריות.
- יד. כל מה שמתקן יותר נפשות זוכה בזכויות יותר רבות.
- טו. כל הזכויות שמזכים את הרבים נוקפין למזכי הרבים.
- טז. כל מי שמרחם על נפש המסכן ומחזיר לו נפשו מחשיב לו הקדוש ברוך הוא כאילו בראו.
- יז. אלקנה זכה לבן כשמואל מפני שזיכה את הרבים.

גודל השכר של המורה דרך למזכרי הרבים

ידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה (אבות ה, יח): כל המזכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו; וגדולה מזו אמרו (שם יט): כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו. ויש כמה מיני מזכה: האחד - על התורה, כגון ללמד את העם דעת ויראת-השם ואיזוהי דרך ישרה ולדרוש ברבים דברי מוסר וחוקי האלקים ותורותיו תמיד, אולי באיזה יום מן הימים יעשו דבריו פירות, אם לא למאה - לעשרה, ואם לא - לאחד. ומה טוב ומה נעים לכתוב בספר קיצורי דינים ודברי מוסר והנהגות ישרות, וללועזים - בלע"ז, שהרי הוא כדורש בפני אלפי רבבות ישראל, ואולי באיזה דור מן הדורות לאיזה איש ישראלי יעשו דבריו פירות ויהיה מזכה אותו. וידוע כמה הפליגו בזוהר הקדוש (שמות דף קכח:): בעצם שכר ומה נעשה יקר וגדולה למאן דמזכרי לחיביא* הפלא ופלא!

הנה כי כן לו בכח יגבר איש, וברוח שפתיו יוכיח את אחרים. וזו מצוה על כל אדם, לא לחכמים בלבד, רק איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק ונתחזק לעשות נחת-רוח ליוצרנו. **בכלל מזכה - לומר ברכות בקול רם, כדי שיענו אמן, ובפרט בברכות העולים לספר-תורה, שיש אומרים שאם לא השמיע קולו כדי שיענו הקהל אמן, הווי ברכותיו לבטלה, שאלו הברכות מברך העולה בעד כל הקהל ומוציא את הרבים ידי חובתם** (או"ח סימן קלט, סעיף ו). וידוע שגדול העונה אמן, ולפי גודל המצוה יגדל שכר המזכה:

וכן בכלל מזכה - שבעמדו בקהל אנשים או בסעודות יפתח פיו בדברי-תורה, ואף מי שלא ידע דבר מדברי-תורה שאול ישאל האיש לתלמיד-חכם שבתוכם אפלו דבר קל בדברי-תורה, ומתוך דפתח לה פתחא - תורה אזלא ומרוחא,

(א) למי שמחזיר את הרשעים בתשובה.

שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש רמז

ונמצא גורם שיקיימו דברי חכמים שאמרו (אבות ג, ד): שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי-תורה וכו', ושלא יעברו על דברי חכמינו זכרונם לברכה שאמרו (שם ג): שנים שיושבין ואין ביניהם דברי-תורה וכו'. וכן בכלל מזכה - שישתדל לתקן תקנות והנהגות ישרות בעירו, כגון שיעשו קופה לעניים בפתח בית-הכנסת וכדומה. כלל הדברים: כל אשר יוכל לומר "אל נא אחי תרעו" וכל אשר יוכל להיות מעשה את אחרים לדבר מצוה בדבריו או שממנו יראו וכן יעשו - זכות הרבים תלוי בו:

(פלא יועץ אות מזכה)

נלמד מדבריו לעניינינו. מה בדברים יחידים בלבד בכל דבר לעצמו הוי בכלל מזכה הרבים, אם כן מכל שכן וקל וחומר ב"ב של ק"ו כשמצילים יהודים מרדת שחת ובבת אחת אנו מזכים אותם ליהפך ליהודים כשרים נאמנים שומרי תורה ומצוות כמה זכותים אנו זוקפים לעצמינו בפעולה אחת, ומכאן שאין לשער ולתאר הזכויות הרבות והגדולות שאנו זוכים בזה אם נגיע למיליוני היהודים בפעם אחת במשלוח ספרי יסודות היהדות - על ידי הדואר - דהיינו: על קדושת השבת, טהרת המשפחה, כשרות, תפילין, מזוזות ועוד, האם אפשר לנו לקבל מושג אפילו הכי קטן מה גודלים ורבים זכויותינו שהננו זוכים בזה בבת אחת.

גודל המצוה לזכות את הרבים על ידי ספרים

זאת התורה אדם כי ימות באהל

זאת התורה אדם - האדם הוא בבחינת ספר-תורה. (בספרים)

בשנת ת"ר היה הרב הקדוש ר' יצחק מוורקי ז"ל בלובלין, ובשבת-קודש היתה ברית-מילה בבית-המדרש של הרבי מלובלין ז"ל. הדבר היה כעשרים וחמש שנים אחרי פטירתו של הרבי מלובלין (נפטר בט' באב, שנת תקע"ה). באו

רמח שכר פרשת קדושים - פרק כ"ט ועונש

אל הברית-מילה כל גדולי העיר, וערכו הסעודה על השולחן שהרבי היה מיסב אליו בחייו. את השולחן העמידו ממזרח למערב, וחשבו שהרבי מוורקי ישב בראש השלחן, ממזרח. אך הרבי סירב לעשות כן, ואמר:

- בחייו של רבינו לא הלכתי מעולם למעלה מחצי בית המדרש מיראת רבנו. והוא ישב למטה בקצה השולחן, לצד מערב. נדחק כל הקהל סביבו לצד מערב, ונהיה שם דוחק גדול. אמר להם הרבי מוורקי:

כל יהודי הוא כמו ספר, ועל-כן אין להישען עליו ולדחקו.

שאלו הרב הצדיק ר' גציל, נכדו של הגאון ה"חכם צבי" ז"ל:

- והרי ספר אחד מותר להניח על ספר שני?...

השיב הרבי: - כל אחד מישראל חייב לומר על עצמו, שהוא איננו ספר.

והיה באותה מסיבה גם הרב דמתא, הגאון המפורסם ר' משולם זלמן אשכנזי, זצ"ל אב"ד דלובלין. נענה הגאון ואמר:

- אילו לא באתי אלא לשמוע דבר זה די.

ומתוך הדברים נתגלגלה השיחה על גודל המצוה לזכות את הרבים בספרים ועשה אז הגאון הנזכר צוואה, שאחר פטירתו יתנו כל הספרים שלו לבית המדרש לתועלת הרבים, וצוואתו קוימה.

וזה בעצם כל מטרתינו שעל ידי משלוח ספרים למיליוני היהודים על ידי זה נזכם בפועל לשוב אל ה' ולקיים מצוותיו.

המזכה את הרבים בתוכחה להחזירם בתשובה -

הגאולה תלויה בו.

ראה עיני ספר חזיונות כתובים באצבע מיד הקדוש רבנו